

*Crna Gora
Opština Mojkovac
Turistička organizacija*

*Broj: 01 / 603 - 2022
Mojkovac, 30.12. 2022 god*

1

Turistička Organizacija Mojkovac

***Izveštaj o radu i finansijski izvještaj
Turističke organizacije Mojkovac za 2022. godinu***

Mojkovac, decembar 2022. godine

S A D R Ž A J

U V O D.....	3
1. Djelatnost i zadaci Turističke organizacije Mojkovac	4
1.1. Organi upravljanja Turističke organizacije Mojkovac	5
1.2. Prihodi Turističke organizacije Mojkovac	6
1.3. Osnovna sredstva Turističke organizacije Mojkovac	6
1.4. Zaposleni u Turističkoj organizaciji Mojkovac	6
2. Informativno - propagandna djelatnost Turističke organizacije Mojkovac u 2022. godini	8
2.1. Učešće na sajmovima.....	9
2.2. Informativna djelatnost	9
2.2.1. Poslovanje turističko – informativnog centra.....	10
2.2.2. Prezentacija Turističke organizacije Mojkovac na web stranici	10
2.2.3. Prezentacija Turističke organizacije Mojkovac na društvenim mrežama	12
2.2.4. Saopštenja, intervjui, štampani mediji i dr.	13
2.3. Izrada propagandnog materijala.....	13
2.3.1. Video materijal	13
2.3.2. Štampani materijal.....	13
2.3.3. Turističko informativne table	14
3. Održane manifestacije u 2022. godini.....	15
4. Ostale aktivnosti Turističke organizacije Mojkovac u 2022. godini	19
4.1. Učešće Turističke organizacije Mojkovac na radionicama i seminarima.....	31
5. Ostvarena saradnja u 2022. godini	34
6. Smještajni kapaciteti i turistički promet u 2022. godini	35
7. Evaluacija trenutnog stanja turističke ponude opštine Mojkovac	39
7.1. Prednosti i šanse.....	39
7.2. Nedostaci i izazovi.....	40
Z A K L J U Č A K.....	42

Na osnovu člana 14 stav 3 tačka 3, člana 28 stav 1 Zakona o turističkim organizacijama (Sl.list RCG br. 11/04 i 46/07 i Sl. list RCG br. 73/10, 40/11, 45/14, 42/17, 027/19), i člana 26 stav 1 tačka 1 Statuta TO Mojkovac (Sl. list RCG - opštinski propisi, br. 3/07 i opštinski propisi, br. 37/22) Turistička organizacija Opštine Mojkovac donosi Izveštaj o radu i finansijski izvještaj Turističke organizacije Mojkovac za 2022. godinu koji je usvojen od strane Izvršnog odbora TO Mojkovac dana 24.03.2023 godine odlukom br. 01/229-2023, a na Finansijski izvještaj dobijeno je pozitivno mišljenje od Nadzornog odbora Turističke organizacije Mojkovac 15.03.2023 odlukom broj 01/114-2023 i koji je usvojen od strane Skupštine TO Mojkovac dana 24.03.2023 godine odlukom br. 01/133-2023.

U V O D

Turistička organizacija Mojkovac u 2022. godini je realizovala nekoliko ključnih aktivnosti koje će u narednim godinama biti dobra osnova za oporavak od posljedica krize i koje će doprinijeti daljem razvoju turističke ponude Mojkovca. Promocija Mojkovca bila je jedan od primarnih zadataka LTO sa jasnim ciljem kreiranja imidža, brenda i atraktivnosti Mojkovca kao turističke destinacije koja je još uvijek u fazi otkrivanja.

Kao i gotovo svaki drugi dio naših života, sektor putovanja stalno se mijenjao u prethodne dvije godine. Protekla, 2022. godina, bila je u znaku oporavka turizma. Uticaji globalne nestabilnosti, opšta nesigurnost i poskupljenja doveli su do drugačijeg iskustva za kojim su tragali turisti, u smislu istraživanja manje poznatih gradova sa skrivenim mjestima koja još nisu na radaru, pa su mnogi turisti željeti da pronađu mir na destinacijama. Utoliko više, što su ljudi u vrijeme pandemije Covid 19 virusa počeli da posvećuju više pažnje zdravoj ishrani, boravku u prirodi i mjestima bez gužve. Ta činjenica je Mojkovcu, bez sumnje, išla na ruku.

Definisanjem i razvojem turističke ponude nastojali smo da društvene, privredne i sve efekte turizma iskoristimo kao faktor za podsticanje novih preduzetničkih inicijativa i razvoj infrastrukture koja nam je prijeko neophodna za dalji rast i razvoj Mojkovca kao turističke destinacije. Akcenat u 2022. godini bio je na unapređenju ruralnog, aktivnog, rekreativnog i avanturističkog turizma. Danas možemo govoriti o tome da je naš grad postao bogatiji za nove turističke kapacitete, sa posebnim akcentom na seoska domaćinstva, da su naši građani postali svjesni benefita bavljenja turizmom, u prvom redu seoskim, a da su turisti iz cijelog svijeta počeli da prepoznaju Mojkovac kao značajnu turističku destinaciju.

Činjenica je da se turistička ponuda u našem gradu konstantno poboljšava i unapređuje, ali evidentno je da ima još prostora za promjene u cilju kreiranja kvalitetnijeg turističkog proizvoda. Ulaganjem u marketing, inovacije, boljim pozicioniranjem i različitosti ponude koristimo sve resurse koje imamo na raspolaganju i postajemo prepoznati na turističkom tržištu.

1. Djelatnost i zadaci Turističke organizacije Mojkovac

Turistička organizacija Mojkovac ima status pravnog lica, sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom, Odlukom o osnivanju Turističke organizacije Mojkovac i Statutom. Osnivač Organizacije je Opština Mojkovac.

Djelatnost Turističke organizacije Mojkovac obuhvata:

- unaprjeđenje opštih uslova boravka turista, kroz formiranje cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta područja Mojkovca;
- razvijanje svijesti važnosti turizma, kao i o privrednim, društvenim i drugim efektima turizma, o potrebi i važnosti očuvanja i unaprjeđenja svih elemenata turističkog proizvoda određenog područja, a posebno zaštite životne sredine i kulturne baštine;
- podsticanje razvoja turističke infrastrukture i pružanje informacije turistima.

Zadaci Turističke organizacije Mojkovac su:

1. unaprijeđenje i promocija izvornih vrijednosti područja opštine Mojkovac za koju je osnovana,
2. stvaranje uslova za aktiviranje turističkih resursa na teritoriji opštine Mojkovac,
3. saradnja sa pravnim i fizičkim licima, udruženjima i nevladinim organizacijama koja za predmet poslovanja imaju turističko- ugostiteljsku ili njoj komplementarnu djelatnost u cilju dogovaranja, utvrđivanja i sprovođenja politike razvoja turizma na teritoriji opštine Mojkovac,
4. podsticanje, koordiniranje i organizovanje kulturnih, umjetničkih, zabavnih, privrednih, sportskih i drugih manifestacija, koje doprinose obogaćivanju turističke ponude,
5. podsticanje aktiviranja područja opštine Mojkovac koja nijesu ili su nedovoljno uključena u turistički promet,
6. podsticanje i organizovanje akcija usmjerenih na zaštiti i očuvanju turističkog prostora, životne sredine i kulturnog nasljeđa,
7. realizovanje programa aktivnosti boravka studijskih grupa i novinara na teritoriji svog djelovanja,
8. pružanje informacija gostima o raspoloživim smještajnim kapacitetima u primarnim i komplementarnim ugostiteljskim objektima, ugostiteljskim objektima za pružanje usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića i kapacitetima privatnog smještaja, kulturnim manifestacijama, događajima i drugim servisnim informacijama o turističkim uslugama na teritoriji opštine Mojkovac,

9. organizovanje turističko-informativnih biroa i turističko-informativnih punktova u turističkim mjestima, za koje ocijeni potrebu,
10. prikupljanje i obrada podataka (dnevna, nedjeljna i mjesečna) o turističkom prometu (broj turista i broj noćenja) i njegovoj strukturi na području opštine, kao i izrada mjesečnog izvještaja o turističkom prometu (broj turista i broj noćenja) za potrebe nadležnog organa za poslove statistike i Nacionalne turističke organizacije,
11. dostavljanje prijave i odjave boravka u skladu sa zakonom,
12. saradnja sa organima i tijelima opštine Mojkovac u cilju donošenja i sprovođenja lokalnih mjera za poboljšanje uslova boravka turista na teritoriji opštine Mojkovac,
13. saradnja sa lokalnim udruženjima i nevladinim organizacijama iz oblasti turizma i ugostiteljstva i njima komplementarnim djelatnostima,
14. saradnja sa turističkim organizacijama opština u Crnoj Gori,
15. sprovođenje anketa i drugih istraživanja u cilju utvrđivanja ocjene kvaliteta turističkog proizvoda na teritoriji opštine Mojkovac,
16. donošenje strateških dokumenata, studija i polaznih osnova za razvoj turizma na teritoriji opštine Mojkovac,
17. izrada izvještaja i informacija za potrebe Nacionalne turističke organizacije i opštine Mojkovac,
18. obavljanje i drugih poslova u cilju promocije turističkog proizvoda na teritoriji opštine Mojkovac,
19. prikupljanje i ažuriranje podataka o turističkoj ponudi opštine i njihovo objavljivanje na svojoj internet stranici,
20. učešće u realizaciji projekata za razvoj i diverzifikaciju turističke ponude,
21. izrada turističko-propagandnog i drugog informativnog materijala,
22. pružanje informacija o radnom vremenu zdravstvenih ustanova, banaka, pošte, trgovine i drugih informacija potrebnih za boravak turista,
23. vođenje evidencije u cilju kontrole i izdavanja i korišćenja smještajnih jedinica u vikend stanovima, u saradnji sa organima lokalne uprave i sačinjavanje izvještaja koji najmanje dvomjesečno dostavlja Ministarstvu,
24. vođenje evidencije o naplati boravišne takse, izletničke, turističke takse i članskog doprinosa,
25. procjena neobuhvaćenog turističkog prometa na nivou opštine Mojkovac,
26. dostavljanje godišnjeg plana za unaprjeđenje i razvoj turizma na uvid i odobrenje Nacionalnoj turističkoj organizaciji,
27. saradnja sa istim i sličnim organizacijama van Crne Gore.

1.1. Organi upravljanja Turističke organizacije Mojkovac

Organi Turističke organizacije Mojkovac su:

1. Skupština;

2. Izvršni odbor;
3. Nadzorni odbor;
4. Predsjednik.

Dužnost Predsjednika obavlja predsjednik Opštine Mojkovac. Mandat organa organizacije traje četiri godine.

1.2. Prihodi Turističke organizacije Mojkovac

Turistička organizacija ostvaruje prihode iz sljedećih izvora:

- Članskog doprinosa;
- Boravišne takse;
- Izletničke takse;
- Turističke takse;
- Sredstava budžeta Opštine Mojkovac;
- Dobrovoljnih priloga (donacija);
- Kredita;
- Sredstava ostvarenih kroz strateška partnerstva i participacije;
- Iz drugih izvora u skladu sa zakonom /prodajom suvenira, obavljanjem izdavačke djelatnosti i online- internet prodajom)
- Obavljanja privrednih djelatnosti u skladu sa Statutom.

1.3. Osnovna sredstva Turističke organizacije Mojkovac

Osnovna sredstva TO Mojkovac su: kompjuterska i telekomunikaciona oprema u poslovnim prostorijama, kancelarijski namještaj i oprema, oprema za grijanje, oprema za sportske aktivnosti: planinska bicikla, kajaci za mirne vode, krplice, šatori i oprema za kampovanje, a sve to se konstatovalo godišnjim popisom i obračunatom amortizacijom osnovnih sredstava. Na osnovu tog popisa ukupna vrijednost osnovnih sredstava u 2022. godini bila je eura 13.450,15, od čega su troškovi obračunate amortizacije 2.121,98 eura te neotpisana vrijednost osnovnih sredstava na kraju godine iznosi 11.328,17 eura.

1.4. Zaposleni u Turističkoj organizaciji Mojkovac

Turistička organizacija Mojkovac je za realizaciju poslova predviđenih Programom rada u 2022. godini imala:

- jedno lice na mandatu (v.d. direktora Stručne službe);
- troje zaposlenih na neodređeno vrijeme:
  - savjetnica za međunarodne odnose i razvojne projekte,

- savjetnica za administrativne poslove i marketing i
- ekonom;
- jedan zaposleni na određeno vrijeme:
  - saradnik za manifestacije i sajamske aktivnosti;
- dva radnika na Ugovoru o djelu;
  - računovođa,
  - higijeničarka;
- sedam osoba, periodično raspoređenih, na sezonskim poslovima u Info centru, i to na poslovima prijave i odjave boravka gostiju u programima RB 90 i Primatech, kao i na poslovima pružanja informacija o turističkoj ponudi i komuniciranja sa turistima i drugim zainteresovanim strankama;
- jedno lice na programu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore “Javni rad” koji u potpunosti finansira ZZZCG na period od dva mjeseca, počev od 29.12.2022. godine.

Pored toga, u 2022. godini koristili smo mogućnosti zapošljavanja lica preko dostupnih poziva, i to:

- Na programu “Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem” jedno lice je bilo angažovano od 15.01. do 15.10.2022. godine, što je finansirano od strane Uprave za kadrove.
- Na programu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore pod nazivom “Osposobljavanje za samostalan rad” i “Javni rad” koje je u potpunosti finansirao ZZZCG, u Turističkoj organizaciji Mojkovac bilo je angažovano 7 lica i to:
  - Na programu “Javnog rada” četiri lica sa evidencije ZZZCG na period od tri mjeseca, zaključno sa 31.03.2022. godine;
  - Na programu “Osposobljavanje za samostalan rad” tri lica sa evidencije ZZZCG na period od šest mjeseci, zaključno sa 30.06.2022. godine.

2. Informativno - propagandna djelatnost Turističke organizacije Mojkovac u 2022. godini

Turistička organizacija Mojkovac je i u 2022. obavljala informativno - propagandnu aktivnost i saradivala sa relevantnim subjektima u cilju bolje valorizacije i promocije ponude. S obzirom na budžet sa kojim raspolaže Turistička organizacija Mojkovac, uprkos tome što smo svjesni da je ulaganje u marketing investicija, promotivne aktivnosti često predstavljaju veliki trošak, tako da se trudimo da u skladu sa raspoložim sredstvima budemo u korak sa istim.

Marketing aktivnostima u 2022. godini, radili smo na pozicioniranju trenutne turističke ponude, učvrstili smo saradnju sa stvaraocima javnog mnjenja (novinari, fotoreporter, snimatelji) i kontinuirano radili na vizuelnom identitetu web portala www.mojkovac.travel, kao i na raznovrsnosti i inovacijama kada su objave na društvenim mrežama u pitanju (YouTube, Facebook, Instagram, Twitter). Trudili smo se da na najbolji način učinimo dostupnim informacije o ponudi Mojkovca na nacionalnom i internacionalnom tržištu. Usled ne velikih finansijskih sredstava ovaj model informisanja i promocije nam je ujedno i najpristupačniji, jer u poređenju sa ostalim medijima omogućava znatno nižu cijenu promovisanja.

Turistička organizacija Mojkovac koristi sljedeće marketing kanale:

- *Telefon, Viber, Whats up, Messenger:* Iako je ovo jedan od starijih načina oglašavanja, i dalje doprinosi poboljšanoj efikasnosti u poslovanju.
- *Klasična pisma:* Ovaj kanal komunikacije (poslovna pisma, poslovne ponude, zahtjevi za saradnju i sl.) u odnosu na nekoliko godina ranije manje se koristi obzirom da je klasična korespondencija pismima značajno smanjena.
- *Email:* Ovaj kanal komunikacije nam predstavlja veoma efikasan način masovnog prenošenja poruka/sadržaja.
- *Klasični mediji:* Danas, klasični mediji i dalje imaju važnost, pa naša organizacija redovno koristi medije kao što su: TV stanice, časopise, radio stanice, itd.
- *Online platforme (uključujući i društvene medije):* Online platforma na kojima ostvarujemo marketing komunikaciju su Google, Facebook, Instagram, Twitter i Youtube kanal.
  - Facebook - <https://sr-rs.facebook.com/TOMOJKOVAC/>
  - Instagram - <https://www.instagram.com/explore/tags/mojkovac/>
  - Twitter - <https://twitter.com/tmojkovac>
  - You tube kanal:
<https://www.youtube.com/channel/UCUxQsP0ZBErJp5UD7YxwxJQ>
- *Web sajt:* Zvanični sajt Turističke organizacije Mojkovac je - <https://www.mojkovac.travel/cg/node/1>

2.1. Učešće na sajmovima

Kako su sajmovi jedinstvena prilika sveobuhvatnog predavljanja turističke ponude, susreta sa poslovnim partnerima i istraživanja tržišta, a kako je cijena participacije uz dodatne troškove visoka, čak i po nekoliko hiljada eura, često je predstavljala ograničenje imajući u vidu skroman budžet naše organizacije. Međutim, Nacionalna turistička organizacija je u novembru mjesecu 2022. godine donijela odluku o ustupanju dijela prostora na sajmovima lokalnim turističkim organizacijama u cilju razvoja i promocije turizma u turistički manje razvijenim i nerazvijenim područjima Crne Gore. Shodno ovoj odluci turistička organizacija Mojkovac je ostvarila pravo na promociju na ustupljenom dijelu prostora bez plaćanja participacije, što će značajno smanjiti troškove sajamskih aktivnosti.

Koristeći tu priliku, Turistička organizacija Mojkovac uzela je učešće na 53. Međunarodnom sajmu turizma u Novom Sadu, koji je održan od 17. do 19. novembra. Brojnim posjetiocima sajma, aktivno i putem raznovrsnog promotivnog materijala predstavljena je turistička ponuda Mojkovca (prirodni lokaliteti, kulturno – istorijsko naslijeđe, manifestacije, smještajni kapaciteti, gastronomija...) Učešće na pomenutom sajmu bilo je od velikog značaja za Turističku organizaciju što je potvrdila velika zainteresovanost koja je vladala za turističku ponudu Mojkovca od strane brojnih medijskih kuća, kao i posjetilaca sajma.

2.2. Informativna djelatnost

Turistička organizacija Mojkovac obavlja informativno propagandnu djelatnost, promociju svih dešavanja i atraktivnosti sa cjelokupnom ponudom opštine Mojkovac. Tokom cijele godine, a posebno u periodu od maja do novembra mjeseca, svi vidovi informisanja su brojni i raznovrsni. I u 2022. godini radili smo na prikupljanju podataka o turističkoj ponudi, davali blagovremeno i tačne informacije svim zainteresovanim putem e-mail – a, telefona, kao i u direktnom kontaktu u samim prostorijama Turističke organizacije i Turističko informativnog centra, a posjetioci našeg Web-site, Facebook i Instagram stranice mogli su dobiti veliki broj redovno ažuriranih informacija.

2.2.1. Poslovanje turističko – informativnog centra

U turističko – informativnom centru Turističke organizacije Mojkovac, koji se nalazi na atraktivnoj lokaciji između dva mosta, a u neposrednoj blizini rijeke Tare, nastavljena je i u 2022. godini aktivna promocija turističke ponude Mojkovca, promocija turističkih potencijala i privrede opštine Mojkovac. U info centru turisti su svakodnevno mogli da dobiju kompletne informacije o atrakcijama, turističkim događajima, mogućnostima smještaja i ishrane u našem gradu, kao i različite vrste promotivnog materijala. Zato smo tokom 2022. godine kontinuirano dopunjali naš promotivni materijal flajerima, brošurama, katalogima, koji promovišu turističku ponudu Mojkovca i Crne Gore, uz otvorenu mogućnost svim pružaocima usluga u turizmu da donesu svoj materijal koji će biti na raspolaganju turistima. Turisti koji su posjetili info – centar su najviše bili zainteresovani za: kanjon rijeke Tare, Bjelasicu, Sinjajevinu, gastro ponudu, cijene u hotelskom i privatnom smještaju, aktivni turizam (planinarenje, kanjoning, biciklizam, pješačke staze, rafting), za programe turističkih agencija itd. Informacije u info centru najviše su tražili turisti iz: Francuske, Njemačke, Belgije, Poljske, Češke, Velike Britanije, Izraela itd. Pored informacija, turistima je na raspolaganju bio besplatan reklamno-propagandni materijal. Podijeljen je veliki broj kataloga, brošura, flajera, turističkih mapa, vodiča...

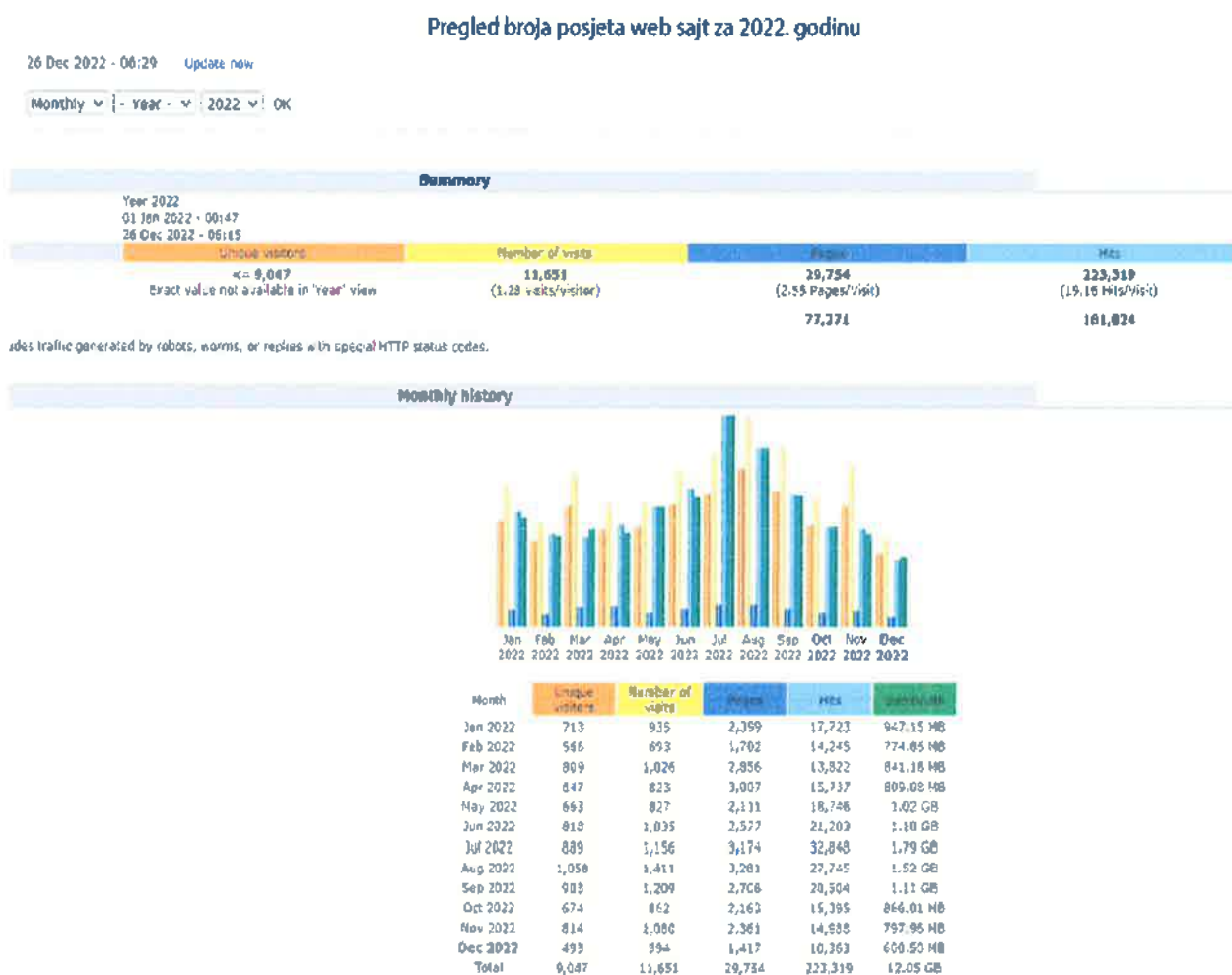
Pored toga, u info centru su se, u skladu sa Zakonom o strancima, vršili poslovi prijave i odjave boravka stranaca, uz pruženu mogućnost svim registrovanim pružaocima usluga smještaja, koji nemaju tehničke mogućnosti za elektronsku prijavu i odjavu stranaca da istu vrše preko Info centra. Uz podršku NTO-a Turistička organizacija Mojkovac, dobila je novi sistem za prijavu gostiju Primatech, koji je olakšao poslove prijave i odjave zbog velikih prednosti u odnosu na sistem RB90.

Postigli smo zacrtani cilj - brojni turisti koji su posjetili info centar iskazivali su veliko zadovoljstvo i zahvalnost. I dalje ćemo kontinuirano raditi na unapređenju poslovanja turističkog info centra, a sve u cilju što efikasnije promocije turističkih potencijala Mojkovca.

2.2.2. Prezentacija Turističke organizacije Mojkovac na web stranici

Web sajt Turističke organizacije Mojkovac www.mojkovac.travel redovno je ažuriran. Posjetioci našeg veb sajta mogu dobiti veliki broj informacija o turističkim mjestima na području mojковаčke opštine, o kulturno istorijskim spomenicima, lokalnim atrakcijama, hotelima, privatnom smještaju, restoranima, manifestacijama, kao i drugi podaci značajni za mnogobrojne posjetioce veb sajta. U 2022. godini započeli smo aktivnosti na potpunom redizajnu sajta, pojednostavljenom i funkcionalnijem rješenju za sve koji ga posjete, koji će na marketinški primamljiv način predstaviti kompletnu ponudu Mojkovca.

U nastavku smo prikazali mjesečni pregled posjeta sajtu www.mojkovac.travel u 2022. godini i ukupan broj posjeta, kao i posjete sajtu po zemljama.

Slika 1: Mjesečni pregled posjeta sajtu www.mojkovac.travel u 2022. godini i ukupan broj posjeta

Ukupan broj posjeta sajtu u 2022. godini je 11.651.

Pregled posjeta web sajtu po državama

Last Update: 26 Dec 2022 - 06:29 Update now

Reported period: Monthly | Year | 2022 | ON

Locales

Locales	Visits	Pages	Visits per Page
United States	31,451	32,049	959.04 MB
Australia	5,862	125,654	7.13 GB
Republic of Serbia	1,727	21,735	1.87 GB
Russian Federation	1,125	2,134	85.59 MB
Israel	712	2,857	253.59 MB
China	436	1,592	67.45 MB
Germany	420	3,771	196.47 MB
Croatia	373	2,564	126.45 MB
Poland	276	1,365	49.29 MB
Great Britain	267	1,657	76.63 MB
Canada	248	622	26.45 MB
Slovenia	246	1,949	124.82 MB
Netherlands	210	1,743	86.50 MB
France	170	1,387	74.29 MB
Czech Republic	156	1,315	67.60 MB
Bosnia and Herzegovina	147	2,322	163.21 MB
Italy	122	782	33.64 MB
Austria	121	1,527	107.64 MB
Vietnam	118	182	5.97 MB
India	102	219	10.58 MB
Ukraine	87	1,363	671.14 MB
Japan	84	135	10.65 MB
Sweden	64	437	24.20 MB
Belgium	55	842	35.62 MB
South Korea	47	227	9.91 MB
Greece	43	227	11.37 MB
Iran	39	325	6.74 MB
Spain	31	631	21.63 MB
Ireland	24	123	3.43 MB
Switzerland	41	450	20.43 MB
Macedonia	38	763	46.25 MB
European Country	37	40	1.42 MB
Romania	34	669	33.09 MB
Hungary	31	324	20.83 MB
Turkey	28	612	30.10 MB
Slovenia	26	285	14.32 MB
Indonesia	22	70	2.90 MB
China	21	49	2.81 MB
Bulgaria	20	123	14.65 MB
Australia	20	281	16.65 MB
Ireland	14	383	25.82 MB
Israel	14	22	119.54 MB
Germany	13	237	15.63 MB
Belvia	9	9	107.08 MB
Taiwan	9	13	200.32 MB
Austria	8	169	9.30 MB
New Zealand	8	50	3.37 MB
New Caledonia (French)	8	104	5.13 MB
Vietnam	7	34	2.40 MB
Seychelles	7	25	1.36 MB
Hong Kong	7	8	120.33 MB
Thailand	6	34	2.31 MB
South Africa	6	10	556.63 MB
Malaysia	6	6	216.26 MB
Portugal	6	9	219.21 MB
Norway	6	98	6.38 MB
Pakistan	4	5	485.62 MB
Mexico	4	8	370.82 MB
Nigeria	4	35	1.93 MB
Poland	4	11	493.39 MB
Uganda	4	26	1.33 MB
Kingdom of Saudi Arabia	4	3	12.15 MB
United Arab Emirates	4	42	2.40 MB
Russia	4	4	182.44 MB
Sri Lanka	3	31	1.35 MB
Slovak Republic	3	59	2.34 MB
Ukraine	3	41	2.40 MB
Guatemala	3	71	4.43 MB
Malta	3	37	2.36 MB
Singapore	3	25	1.94 MB
Belgium	3	45	2.25 MB
Argentina	3	0	324.22 MB
Jordan	3	27	1.53 MB
Uzbekistan	3	31	2.27 MB
Spain	3	30	2.91 MB
Indonesia	3	1	9.63 MB
Algeria	3	2	142.92 MB
Azerbaijan	3	1	9.63 MB
Sierra Leone	3	33	2.18 MB
Philippines	3	27	1.39 MB
Colombia	3	29	1.98 MB
Venezuela	3	27	1.92 MB
Morocco	3	2	142.92 MB
Ukraine	3	1	7.20 MB
Nepal	3	14	1.13 MB
Belarus	3	4	152.27 MB
Republic of Guinea	3	1	102.11 MB
Uzbekistan	3	1	17.25 MB
Malaysia	3	1	134.29 MB
Oman	3	1	107.67 MB
Qatar	3	1	2.88 MB
Costa Rica	3	1	134.19 MB
Qatar	3	1	55.14 MB
Singapore	3	1	112.74 MB

Slika 2: Pregled posjeta sajtu www.mojkovac.travel po državama u 2022. godini

2.2.3. Prezentacija Turističke organizacije Mojkovac na društvenim mrežama

Sve veća popularnost društvenih medija rezultira time da gotovo svi društvene mreže koriste za prenošenje impresija drugim korisnicima. Povezanost tehnologije i putovanja jača je nego ikad jer korisnici upravo putem društvenih mreža promovišu i destinaciju dijeljenjem slika, zapisa, pozitivnih i negativnih iskustava. Turistička organizacija Mojkovac je uložila značajne aktivnosti u online komunikaciju i oglašavanje putem društvenih mreža.

Facebook stranica “Turistička organizacija Mojkovac” vodi se kao informativni servis o gradskim aktuelnostima i događanjima Turističke organizacije Mojkovac, kao i svim značajnim novostima iz oblasti turizma na nivou države. Ima 4.430 pratilaca.

Stranica na Instagramu mojkovac.travel ima 1.780 pratilaca i dostigla je veliki broj pregleda, a koristeći redovno popularnu alatku Reels, naši video snimci pregledani su oko 300.000 puta.

Video materijal, redovno ažuriramo i na You tube kanalu Turističke organizacije Mojkovac.

2.2.4. Saopštenja, intervjui, štampani mediji i dr.

Kontakti sa brojnim medijima - radio i TV stanicama predstavljaju direktan način informisanja potencijalnih turista sa svim pojedinostima o našoj kompletnoj ponudi. Saradivali smo, dostavljali informacije i gostovali u brojnim emisijama, na mnogim portalima i drugim medijima: RTV CG, TV Vijesti, TV 7, Gradska TV, Portal Mojkovac, portal "Share Montenegro", Portal Alea... Dakle, Turistička organizacija Mojkovac je u protekloj godini sa medijima saradivala intezivno i na najbolji mogući način.

2.3. Izrada propagandnog materijala

2.3.1. Video materijal

Turistička organizacija Mojkovac je prateći interesovanja i potrebe turista u 2022. godini obogatila video materijal:

- U saradnji sa Infinity studiom – video "Mojkovački otkos";
- U saradnji sa Sky running asocijacijom – video "Sinjavina SkyRace 2022";
- U saradnji sa fotografom Nikolom Zindovićem – video "Mojkovac fest 2022. Osvajači i Peđa Jovanović";
- U saradnji sa fotografom Nikolom Zindovićem – video "Rafting Tara 1.maj";
- Za potrebe zvanične Instagram stranice mojkovac.travel samostalno smo pripremili veliki broj video snimaka. Reels kao jedna od popularnijih alatki na društvenim mrežama, donosi nam veliku preglednost, pa je te objave pregledalo više od 300.000 ljudi.

2.3.2. Štampani materijal

- Izdat je Katalog seoskih domaćinstava sa teritorije Mojkovca pod nazivom "*Seokim džadama Mojkovca*". Katalog sadrži popis svih domaćinstava iz Mojkovca i na reprezentativan i marketinški primamljiv način prezentuje ruralne kapacitete naše opštine. U istom smo predstavili ponudu svakog domaćinstva ponaosob, sistematizovana po lokalitetima gdje se nalaze, sa svim specifičnostima ponude; kako stići do domaćinstva, šta ono nudi, kakvi su dodatni sadržaji, sa preciznim kontakt podacima. Poseban osvrt smo napravili na zanimljivosti i aktivnosti koje se turistima preporučuju da probaju,

okuse, upoznaju, kao i sa tipičnim gastronomskim specijalitetima, kako bi se gost upoznao sa različitostima života na selu, šta sve može da proba ili odnese kući kao suvenir - teglu domaćeg meda, sir ili kajmak, flašu rakije ili domaćeg soka, teglu ajvara ili neki ručni rad. Ovaj katalog će biti dostupan u elektronskoj formi i dvojezičan je. Katalog je štampan u tiražu od 1000 komada. Na osnovu Programa podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu, Mjera II - Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima, ovaj projekat Turističke organizacije Mojkovac "Seoskim džadama" dobio je podršku od Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma.

- Urađeni su i distribuirani poster i flajeri za sve manifestacije;

2.3.3. Turističko informativne table

- Postavljeni su putokazi koji pokazuju pravac i udaljenost od seoskih domaćinstava. Putokazi su korisna i praktična reklama koja će usmeravati turiste da lakše nađu seosko domaćinstvo. Na osnovu Programa podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu, Mjera II - Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima, ovaj projekat Turističke organizacije Mojkovac "Seoskim džadama" dobio je podršku od Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma. Putokazi su postavljeni na tri atraktivne i prometne lokacije, i to:
  - na prostoru između dva mosta – u blizini info centra, gdje se nalazi raskrsnica između glavnog magistralnog puta i regionalnog puta ka Žabljaku;
  - u centru grada – u neposrednoj blizini zgrade turističke organizacije i
  - na raskrsnici u blizini centra grada – na putu ka planini Bjelasici.
- U okviru projekta "Tematsko putovanje koridorom kulturne i prirodne baštine Srbije i Crne Gore - Creative Twinning" u Crnoj Gori su kreirane tematske staze koje obuhvataju teritorije tri nacionalna parka (Durmitor, Biogradska gora i Prokletije). Dvije tematske staze prolaze kroz mojkovачku opštinu: Legende i priče Srednjovjekovnog grada Brskovo; Kanjon rijeke Tare - priče o ljudima i rijeci. Za tu namjenu postavljene su turističko – informativne table na više lokacija u Mojkovcu na potezu do Srednjovjekovnog grada Brskovo i ka Dobrilovini. Projekat je finansirala Evropska unija kroz IPA Program prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora 2014-2020.

3. Održane manifestacije u 2022. godini

Tokom 2022. godine organizovali smo gotovo sve manifestacije predviđene planom i programom, kao i neke dodatne.

Manifestacija “Rafting-kajak spust” - Prvomajskim urankom “Rafting – kajak spust Mojkovac 2022” Turistička organizacija Mojkovac tradicionalno je obilježila početak ljetnje turističke sezone, ujedno promovišući rafting i kajak na Tari. Fenomenalan spust Tarom iskusilo je 75 učesnika u 9 čamaca. Nakon rafting spusta, kod Starog mosta organizovano je druženje uz gulaš za sve učesnike regate i posjetioce kojih je bilo preko 150.

Manifestacija “Mojkovački otkos” - 18. juna 2022. godine na prostoru Sportsko - rekreativne zone (plato nekadašnjeg Jalovišta) održana je manifestacija “Mojkovački otkos” u organizaciji Turističke organizacije Mojkovac, Opštine Mojkovac i Komunalnog preduzeća "Gradac". Ovo je turistička manifestacija koja njeguje stare zanate i čuva tradiciju od zaborava. Svrha okupljanja velikog broja učesnika i posjetilaca i ručne, ne mašinske kosidbe, jeste povratak zaboravljenim tradicionalnim vještinama i zanatima, koji oslikavaju naše etno nasljeđe. Kroz sabiranje, mobu i ručnu kosidbu 18 hektara livade podsjetili smo na važnost očuvanja tradicije i starih vještina i zanata kojima se održalo naše društvo u teškim vremenima. Nakon kosidbe i odmora za bogatom trpezom uz tradicionalne igre, pjesme i gusle, organizovano je i takmičenje u kome su se kosci nadmetali u svojim vještinama. Za prva tri mjesta obezbijedene su skromne novčane nagrade, a nagrade je uručio predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore, koji su bili i jedni od sponzora ova manifestacije.

Manifestacija “Mojkovačka čorbijada” - “Mojkovačka čorbijada” je tradicionalna turističko - gastronomska manifestacija koja se i ove godine održala na prostoru Sportsko-rekreativne zone u julu mjesecu. Manifestaciju je otvorio Predsjednik Opštine Mojkovac Vesko Delić. Čorbijada je ove godine okupila veliki broj učesnika, kao i degustatora. 13 mnogobrojnih ekipa se takmičilo u pripremanju najbolje čorbe, koje su se kasnije našle na testu Mojkovčana i turista. Dok su prijavljene ekipe pripremale čorbu, svi posjetioци ove manifestacije imali su priliku da probaju čorbu koju je pripremala ekipa Turističke organizacije Mojkovac. Stručni, tročlani žiri za najbolje je proglasio: 1. mjesto - ekipa Štitarica, Mojkovac, 2. mjesto - ekipa Prijepolje, Prijepolje, 3. mjesto - Aleksandar Šuković, Kolašin. Za najveseliju ekipu proglašena je ekipa Službe i zaštite spašavanja Opštine Mojkovac, a za najorganizovaniju ekipu Udruženje ekonomista Mojkovac i "Krkadžije". Novine, koje su ove godine upotpunile manifestaciju su štand Turističke organizacije Mojkovac sa izloženim promotivnim materijalom i koncert Bjelopoljskih tamburaša koji je u večernjim časovima organizovan na gradskom trgu. Uzimajući u obzir nesrećan slučaj koji se taj dan dogodio porodici Delić iz Mojkovca, donijeli smo odluku da planirani koncert bude humanitarnog karaktera. Veliki broj sugrađana donirao je novac za

obnovu kuće porodice Delić i time su još jednom, dokazali svoju humanost i solidarnost. Prikupljeno je 615,20 eura.

Manifestacija “Sky Race Sunjajevina” - Organizovana je u septembru. Prevoz na start trke je organizovan iz centra Mojkovca, a start je krenuo iz Štitarice. Izlazak je bio ispred Turističko-informativnog centra, preko starog kamenog mosta i odatle na trim-stazu, a potom preko pasarele, gdje se pored spomenika serdaru Janku Vukotiću, u centru Mojkovca, nalazio cilj trke. Dodjela nagrada organizovana je na gradskom trgu. Ovo je bilo drugo izdanje ove trke u Mojkovcu, a trasa je bila dužine 34 km sa 2 000 m uspona.

Manifestacija “Mojkovac Fest” - U Mojkovcu je organizovana manifestacija “Mojkovac Fest 2022” na gradskom trgu gdje su tokom dvije večeri nastupile domaće i regionalne zvijezde. Pređašnji plan je bio da se koncert održi 12. i 13. avgusta, ali povodom tragičnog događaja na Cetnju i proglašene žalosti u Crnoj Gori koncert je odložen za septembar. Održan je za vrijeme trajanja manifestacije “Sky Race Sunjajevina” 10. i 11. septembra. Prve večeri nastupio je bend Rudolf i grupa Osvajači, a druge večeri Dražen Baković i Peđa Jovanović.

Manifestacija “Dani meda i zdrave hrane u Mojkovcu” - U saradnji sa Opštinom Mojkovac i Udruženjem pčelara, u našem gradu, u septembru, organizovani su 11. Dani meda i zdrave hrane. Na ovoj manifestaciji bili su prisutni brojni izlagači sa prostora naše opštine i drugih gradova Crne Gore, kao i iz Srbije, tačnije Prijepolja i Čačka. Ovogodišnja manifestacija okupila je brojne pčelare kao i proizvođače pčelarske opreme, koji su ponudili med i ostale pčelinje proizvode vrhunskog kvaliteta našim građanima. Takođe, pored proizvoda od pčela, na štandovima je bilo izloženo ljekovito i medonosno bilje, kao i brojni suveniri, a sve to je pratio bogat kulturno-muzički program.

Manifestacija “Božićni bazar” - Mojkovac svake godine slovi za jedan od najljepše okićenih gradova. Željeli smo to da iskoristimo i, po prvi put, ove godine organizujemo manifestaciju koja će prpratiti duh Novogodišnjih i božićnih praznika i zime u Mojkovcu. Na gradskom trgu smo napravili izložbeni prostor, u vidu četiri kućice, u kojima će se prodavati razni domaći proizvodi, rukotvorine i suveniri, čajevi i ljekovito bilje, krofnice i medenjaci, kuvano vino i topli napici. Manifestaciju će pratiti muzičko - zabavni program. Planirani su programi za djecu, uz posjetu Deda Mraza, fotografisanje sa njim, dodjela paketića djeci, kutija namijenjena za pisma Deda Mrazu uz dodjelu nagrada za tri najljepša pisma, druženje sa maskotama, kao i program u večernjim satima, u vidu dj žurki i live svirki. Bazar će biti humanitarnog karaktera, tj. biće postavljena kutija, a sav prikupljeno novac je namijenjen djeci Mojkovca. Bazar će trajati od 27. decembra do 10. januara.

Ostale manifestacije koje su održane su:

Međunarodni festival folklor "Zlatni ćemer" - U junu smo bili jedni od organizatora i glavnih pokrovitelja Međunarodnog festivala folklor "Zlatni ćemer" koji je višestruko značajan za naš grad. Zahvaljujući folklornom ansamblu KUD "Vesna", djeca i mladi iz Mojkovca imaju priliku da rastu i razvijaju se njegujući tradicionalne igre i kulturno nematerijalno nasljeđe, kao i da u sklopu festivala "Zlatni ćemer" budu aktivni učesnici međuroodne kulturne razmjene. Raznolikost kulturnog nasljeđa je bogatstvo svih naroda i upravo ta raznolikost, izražena kroz različitost nošnji, pjesama i igara uljepšala je tokom dva dana trajanja Mojkovac.

Mala biciklijada – "Kreni zdravo" - U saradnji sa JPU "Jevrosima Jevra Rabrenović" u maju smo organizovali prvu Biciklijadu na prostoru Sportsko - rekreativne zone. Djeca iz te ustanove su sa svojim roditeljima vozila bicikla na stazi ovog prostorom, dužine oko 2 km. Na ovaj način promovisali smo zdrave stilove života, ekološki prihvatljive vidove kretanja i važnost sportske i fizičke aktivnosti. Pored toga, podsjetili smo da Mojkovac nudi vrhunsko uživanje za ljubitelje biciklizma.

Maskenbal - "Naša mašta smišlja svašta" - U saradnji sa JPU "Jevrosima Jevra Rabrenović" i JU OŠ "Aleksa Đilas Bećo", djecom, roditeljima, vaspitačima i učiteljima, u maju smo organizovali maskenbal pod sloganom "Naša mašta smišlja svašta", a nakon defilea gradom u raznovrsnim kostimima, pripremili smo zabavni program na trgu uz animatore i slatkiše.

Mala matura - U saradnji sa JPU „Jevrosima Jevra Rabrenović“ u junu smo upriličili završnu svečanost povodom ispraćaja generacije predškolaraca. Mali maturanti ispraćeni su u centru grada, uz muzički program, koji je pripremila Turistička organizacija Mojkovac. Uz podršku Opštine Mojkovac i DMD Delta i ovoga puta mališane smo obradovali slatkišima.

Tematski dan posvećen planini Sinjajevini - U julu je u organizaciji Opštine Mojkovac i Turističke organizacije Mojkovac, u gradskom parku, organizovan tematski dan posvećen planini Sinjajevini. Tom prilikom izložene su fotografije, a posjetici su imali priliku da uživaju u degustaciji proizvoda sa planine. U okviru ovog dana predstavljena je i izložba „Teritorija života na margini. Mediteranski pašnjački komuni u 21. vijeku, na kojoj je uz primjere Španije, Maroka i Turske predstavljena i Crna Gora sa Sinjajevinom. Sinjajevina je jedno od pet pilot područja u Evropi, pored Španije, Francuske, Italije i Velike Britanije, na kojem se sprovodi projekat „IRIS – Nadahnjujuće ruralno nasleđe: Održive prakse zaštite i očuvanja planinskih pejzaža i sjećanja“, kofinansiran od strane Evropske unije. Ovom manifestacijom željeli smo da afirmišemo prirodne ljepote i poljoprivredne proizvode ovog najvećeg planinskog pašnjaka na Balkanu i da promovišemo ogroman potencijal Sinjajevine.

Planinarski pohod "Dušan Bulatović Džambas" - U organizaciji planinarskog kluba "Dušan Bulatović Džambas" organizovan je 22. memorijalni, planinarski pohod u junu ove godine. Učestvovalo je oko 120 planinara iz Mojkovca i raznih krajeva Crne Gore, kao i planinari iz

regiona. Turistička organizacija Mojkovac je, sa zadovoljstvom, podržala ovaj pohod sa ciljem afirmacije zdravih stilova života kroz aktivnost planinarenja i podsjećanja na prirodna bogatstva i ljepote planine Bjelasice.

Tradicionalni planinarski pohod Prošćenskim planinama - Za 21. maj, organizovan je 6. po redu pohod ovim planinama. Okupljanje je bilo u Mojkovcu, dalje se išlo do mjesta Mramor, pa do krajnje tačke planinarskog doma "Prošćenske planine", u ukupnoj dužini 12 km. Turistička organizacija Mojkovac pružila je podršku ovom značajnom pohodu.

Pružili smo podršku i pomogli u organizaciji i sledećih manifestacija, održanih u našem gradu:

- Sajam knjiga u Mojkovcu;
- Ljetnja školica sporta "Pokrenimo našu djecu";
- Memorijalni turnir u fudbalu "Dragan Savić";
- Memorijalni turnir u basketu "Slaviša Šljako Bajčeta";
- Međunarodni festival poezije "Slova Slovenska";
- Predstava "Livada puna tame" na Festivalu dramskih amatera Crne Gore.

4. Ostale aktivnosti Turističke organizacije Mojkovac u 2022. godini

- **Izgradnja prve suvenirnice u Mojkovcu**

U toku su završne pripreme za otvaranje prve suvenirnice u Mojkovcu. Na osnovu Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2022. godinu, Javnog poziva za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2022. godinu Mjera IV – Razvoj inovativnih turističkih proizvoda i usluga koji obogaćuju turističku ponudu Crne Gore uvođenjem novih proizvoda, usluga i sadržaja u ruralnom, kulturnom, zdravstvenom, sportskom i drugim vidovima turizma. Ministarstvo ekonomskog razvoja podržalo je projekat Turističke organizacije Mojkovac “Kuća suvenira” sredstvima u iznosu od 4.000,00 eura.

Slika 3: Novoizgrađena Suvenirnica pored Info centra

Naš projekat “Kuća suvenira” podrazumijevao je izgradnju drvenog, montažnog objekta na prostoru pored objekta Info centra koji se nalazi na atraktivnoj lokaciji između dva mosta, na samom ulazu u Mojkovac, a na raskrsnici glavnog magistralog puta Bar - Beograd i regionalnog puta ka Žabljaku. Ta lokacija, kroz postojanje Info centra, pokazala se kao izvanredna za aktiviranje u turističke svrhe. Glavni cilj projekta bio je da kroz izgradnju „Kuće suvenira“ na inovativan način unaprijedimo turističku ponudu kreiranjem potpuno novog turističkog proizvoda u našem gradu, a uzimajući u obzir da je naš grad jedan od rijetkih koji nema suvenirnicu. Prednosti ovog projekta i kreiranja novog turističkog proizvoda su ti što je, nakon realizacije projekta, ovaj proizvod na jedinstven i originalan način obogatio turističku ponudu Mojkovca. Akcenat u okviru realizacije projekata bio je na zadovoljenju potreba i animiranju posjetilaca, uglavnom stranih turista, omogućivši im kupovinu autentičnih suvenira i domaćih proizvoda poljoprivrednih proizvođača iz Mojkovca, sa jedne strane i afirmacije lokalnih proizvođača suvenira i domaćih proizvoda koji se mogu ponuditi, sa druge strane. Mišljenja smo

da će realizacijom ovog projekta korist imati kako Opština Mojkovac i naša organizacija, tako i lokalno stanovništvo (proizvođači suvenira i organske hrane).

Razvojem ovog turističkog proizvoda uzeli smo u u obzir sve elemente njegove turističke održivosti, kao i minimalan uticaj na životnu sredinu, što je jedan od osnovnih resursa na kojima se turizam u Mojkovcu razvija. Uzimajući u obzir sve navedeno implementacija aktivnosti u okviru ovog projekta bila je usmjerena u tom pravcu. Pri realizaciji projekta i izgradnje izložbenog dijela suvenirnice, vodilo se računa o očuvanju postojećih resursa sve u skladu sa principima održivog razvoja. Imali smo za cilj uklapanje novog objekta u ambijentalnu cjelinu kako ne bismo narušili prvobitan izgled lokacije i kako bi se uklopila sa izgledom postojećeg objekta. (Info centar i Caffe bar "Stari most"). Prethodno smo potpisali Memorandum o saradnji sa Opštinom Mojkovac na ovom projektu, u cilju pružanja neophodne podrške u cilju promocije i dalje afirmacije novoizgrađene suvenirnice. Opština Mojkovac će ovaj inovativan turistički proizvod podržati kroz svoje aktivnosti i nakon realizacije projekta.

Za izgradnju suvenirnice dobili smo Urbanističko – tehničke uslove od Sekretarijata za uređenje prostora i održivi razvoj Opštine Mojkovac. U toku je izradnju polica za opremanje unutrašnjosti i raznih vrsta suvenira. Onog momenta, a nadamo se da će to biti u prvom kvartalu 2023. godine, kada obavimo sve zakonom predviđene radnje za puštanje suvenirnice u rad, uputićemo ponudu svim lokanim proizvođačima autentičnih proizvoda ovoga kraja i sa njima ostvariti saradnju putem komisije prodaje. U saradnji sa lokalnim proizvođačima suvenira i registrovanim proizvođačima organske hrane planirana je pored suvenira i nabavka nekvarljive robe, adekvatne za prodaju u ovakvom prostoru (med, čaj, šumsko voće, domaći sokovi, rakije...) Pored svega navedenog, u planu imamo i obilježavanje suvenirnice svijetlećim reklamama kako bi bila vidljivija.

Ovim projektom, čiji je cilj bio unapređenje i razvoj turizma u Mojkovcu, idemo u susret promjenama potreba turista na turističkom tržištu, pozicioniramo turističku ponudu Mojkovca i stičemo prepoznatljivost na tržištu. Otvaranjem „Kuće suvenira“:

- unaprijedićemo i inovirati ponudu stavljajući akcenat na kreativno očuvanje tradicije ujedno sa praćenjem savremenog turizma;
- kroz izradnju i prezentaciju autentičnih suvenira održaćemo duh starih zanata, poslova, a sa druge strane pružili mogućnost turistima da kupe suvenir iz našeg grada i sa sobom odnesu uspomenu na boravak kod nas, a sve to uz obezbjeđivanje prihoda Turističkoj organizaciji Mojkovac i lokalnim stanovnicima koji mogu da izrađuju suvenire;
- poljoprivrednim domaćinstvima koja se bave proizvodnjom meda, sakupljanjem šumskog voća, čajeva, i sličnih proizvoda omogućićemo ostvarivanje prihoda i prezentaciju proizvoda, kao i mogućnost da svoju ponudu predstave kroz direktnu komunikaciju sa turistima;

- poboljšaćemo kvalitet turističkog proizvoda, imidž Mojkovca kao turističke destinacije i uticati na razvoj novih proizvoda.

Naglašavamo činjenicu da u Mojkovcu, nije postojalo mjesto na kome su se mogli kupiti suveniri, a što je čest zahtjev i potreba turista koji borave u Mojkovcu.

- **Aktivnosti na lokalitetu Srednjovjekovno Brskovo**

U saradnji i stalnoj komunikaciji sa timom Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore koji su sprovodili arheološka i antropološka istraživanja na srednjovjekovnom Brskovu pratili smo radove i posjećivali lokalitete Doganjice i Gradina. Radili smo na intenzivnoj promociji ovog lokaliteta, budući da je u prethodnom periodu bio nepravedno zapostavljen. Smatramo da ovaj lokalitet ima veliki značaj za diverzifikaciju turističke ponude i kreiranje novog kulturnog segmenta turističke ponude.

Kako bismo lokalnom stanovništvu i turistima bliže prikazali vrijednosti ovog lokaliteta u toku je izrada 3D makete Srednjovjekovnog Brskova, koja će doprinijeti daljoj afirmaciji ovog lokaliteta sa neprocjenjivim značajem za opštinu Mojkovac. Maketa će biti izrađena od kvalitetnih materijala, razmjere 1:1000 i dimenzija 2 x 1 m, kojom će se na realističan način prikazati prirodni reljef i ambijent srednjovjekovnog Brskova. Maketom će se prikazati reljef (teren, putevi, rijeka), naselje i karakteristični objekti (tvrđava, katolička crkva, pravoslavna crkva, kuće). Izradom makete aktivirali bismo turističke resurse ove, još uvijek u nedovoljnoj mjeri turistima poznate, lokacije, unaprijedili bismo ponudu stavljajući akcenat na očuvanje tradicije, ujedno sa praćenjem savremenog turizma, poboljšali bismo kvalitet turističkog proizvoda i imidž Mojkovca kao turističke destinacije. Dio sredstava za finansiranje makete Turistička organizacija Mojkovac je obezbijedila u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma.

U prilog važnosti dalje valorizacije ovog lokaliteta, ide i činjenica da je od strane Vlade Crne Gore i Ministarstva kulture i medija usvojen Program zaštite i očuvanje kulturnih dobara za ovu godinu, kojom je obuhvaćemo 17 projekata u vrijednosti 230.400 eura, među kojima se nalazi i Srednjovjekovni grad i rudnik Brskovo.

- **Unapređenje rada Turističko – informativnog centra**

Lokacija ovog objekta se pokazala od velikog značaja za promociju Mojkovca i bolju snabdjevenost turista informacijama. Obzirom da nije poslovala samo sezonski, već i tokom cijele godine, bila je od suštinske važnosti za turiste. U toku ljetnje turističke sezone, od maja do novembra info puknt bio je na raspolaganju turistima od 08:00 do 20:00 časova, sedam dana u nedelji. U prostorijama info – centra pružale su se brojne i kompletne informacije o atrakcijama, turističkim događajima, mogućnostima smještaja i ishrane u našem gradu, o cijenama u hotelima

i privatnom smještaju, o kulturno zabavnim i sportskim manifestacijama, atraktivnostima ovog područja, redu vožnje svih prevoznih sredstava i dr. Svi predstavnici turističke privrede imali su mogućnost da donesu svoj promotivni materijal koji će biti na raspolaganju turistima, što je veliki broj njih iskoristio. Posredovali smo između turista i turističkih agencija, turista i smještaja i restorana, turista i taksi udruženja... Obavljali smo elektronsku prijavu boravka turista za sve vlasnike smještajnih kapaciteta koji nisu bili u mogućnosti da prijavu i odjavu gostiju obavljaju samostalno, a sa ciljem da se na taj način poboljša registracija gostiju i naplata boravišne takse.

- **Apliciranje na projektima EU fondova - Interreg Danube Transnational programme - Dunavski transnacionalni program, naziv projekta: LIVEABLE RURAL COMMUNITIES OF THE FUTURE**

Formiran je konzorcijum od 14 partnera iz 11 država (Slovenija, Austrija, Mađarska, Češka, Rumunija, Hrvatska, BiH, Srbija, Bugarska, Crna Gora) i 7 ASP i predat je "Expression of interest"- Koncept projekta. Ukupan budžet se kreće negdje oko 2.762 mil.odnosno 126,400.00 za Opštinu Mojkovac kojoj je partner na projektu TO Mojkovac. Ocjena projektne ideje očekuje se u martu - aprilu 2023. godine.

Vodeći partner je Slovenija, Opština Beltinci. Specifični cilj projekta 4.2. Jačanje institucionalnih kapaciteta za teritorijalno i makroregionalno upravljanje.

Obzirom da se Opština Mojkovac u ruralnom području suočava sa problemom depopulacije i staranja stanovništva i da ruralni pejzaž biva narušen objektima koji su napušteni i nemaju svoju funkciju, projektom želimo pronaći rješenja, biznis i finansijske modele za renovaciju i revitalizaciju objekata (u javnom i privatnom vlasništvu) za koje će se u nekom narednom periodu pronaći namjena, prvenstveno turistička, a koja bi se oslanjala na principe The new European Bahaus inicijative. Neke od aktivnosti u projektnom predlogu su formiranje transnacionalne mreže ruralnih zajednica dunavskog regiona, razvijanje "Community engagement" plana, kreiranje Brenda projekta, formiranje transnacionalne kooperacije ruralnih zajednica i eksperata, razvijanje strategije i akcionog plana, identifikacija i mapiranje napuštenih objekata, odabir pilot ruralne zajednice i pronalaženje nove funkcije objekata, razvoj biznis i finansijskog modela, razvijanje multi stejk- holder sistema upravljanja i sl. Teritorijalni partner je Opština Mojkovac, jer ćemo tako lakše prevazići problem prilikom kofinansiranja projekta u prvim mjesecima realizacije, a koji se odnose na prefinansiranje aktivnosti. ASP na projektu iz CG je Ministarstvo kulture i medija iz razloga što smo mišljenja da svi napušteni objekti koji su izloženi propadanju predstavljaju dio kulturne baštine i kulturnog nasleđa Crne Gore te ih treba adekvatno i zaštititi.

Realizacijom projekta stvorili bi smo preduslove (bazu) za budući razvoj ruralnih zajednica, stavljajući ponovo u funkciju napuštene objekte uz aktivno uključivanje zajednice i ključnih zainteresovanih strana. Cilj nam je da ruralna područja učinimo primamljivim za život mladih, za

boravak turista, digitalnih nomada, start - up projekata istovremeno sa adekvatnim ambijentalnim smjernicama u revitalizaciji i regeneraciji ruralnog područja.

- **Prijava boravka stranaca kroz novi Primatech sistem**

Uvidjevši da je jedan od glavnih problema neprijavljivanje gostiju, od strane vlasnika smještajnih kapaciteta, uputili smo iste da prijavu mogu vršiti preko Turističke organizacije Mojkovac i Info centra putem programa koji je povezan sa Upravom policije. Svjesni da su za navedenu prijavu neophodni određeni uslovi i informatička pismenost potrudili smo se da olakšamo poslovanje onima koji su iskazali potrebu, u prvom redu registrovanim seoskim domaćinstvima. Sistem RB90 imao je određene manjkavosti, te smo posredstvom Nacionalne turističke organizacije od firme za razvoj softvera započeli, u septembru, korišćenje novog softvera. Radi se o kvalitetnom programu koji će doprinijeti boljoj evidenciji broja i strukture tursita. Ovaj softver olakšava i ubrzava rad službenika koji rade na unosu podataka o gostima.

- **Aktivnosti na razvoju ruralnog turizma**

U ovom trenutku Mojkovac je, što se sjevera i Crne Gore tiče, u vrhu po razvoju seoskog turizma. Danas, u Mojkovcu, u skoro svim selima i na sve tri planine koje nas okružuju imamo bar po jedno seosko domaćinstvo, što nas posebno raduje i daje nam podstrek da u narednom periodu veliku pažnju posvetimo unapređenju poslovanja tih domaćinstava. Mojkovac ima izuzetno povoljne uslove za razvoj turizma na selu. Ima raznovrsnost prirodnih resursa i bogatstvo kulturnog nasleđa, a sve to je oplemenjeno gostoljubljivošću domaćina. Sve više je porodica iz Mojkovca koje se uz poljoprivredu, kao dodatnim poslom bave i turizmom.

Svjesni ogromnog potencijala za razvoj seoskog turizma u Mojkovcu posjetili smo u 2022. godini sva seoska domaćinstva, upoznali se sa sadržajima sa kojima raspolažu, njihovim budućim planovima i poteškoćama sa kojima se susreću u radu. Možemo se pohvaliti brojem domaćinstava koja se bave seoskim turizmom, a njima odati priznanje za njihovu opremljenost, infrastrukturu i ogroman trud i rad koji ulažu. Što se tiče samih seoskih domaćinstava, u Mojkovcu je izražena raznolikost, prije svega, po obliku objekata kojima raspolažu.

- **Katalog seoskih domaćinstava "Seoskim džadama Mojkovca" i putokazi**

Na osnovu Programa podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu, Mjera II - Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima, projekat Turističke organizacije Mojkovac "Seoskim džadama" dobio je podršku od Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma.

Katalog seoskih domaćinstava Mojkovca pod nazivom "*Seoskim džadama Mojkovca*" sadrži popis svih domaćinstava iz Mojkovca i na reprezentativan i marketinški primamljiv način

prezentuje ruralne kapacitete naše opštine. U istom smo predstavili ponudu svakog domaćinstva ponaosob, sistematizovana po lokalitetima gdje se nalaze, sa svim specifičnostima ponude; kako stići do domaćinstva, šta ono nudi, kakvi su dodatni sadržaji, sa preciznim kontakt podacima. Poseban osvrt smo napravili na zanimljivosti i aktivnosti koje se turistima preporučuju da probaju, okuse, upoznaju, kao i sa tipičnim gastronomskim specijalitetima, kako bi se gost upoznao sa različitostima života na selu, šta sve može da proba ili odnese kući kao suvenir - teglu domaćeg meda, sir ili kajmak, flašu rakije ili domaćeg soka, teglu ajvara ili neki ručni rad. Ovaj katalog će biti dostupan u elektronskoj formi i dvojezičan je, a u toku je prevod istog na njemački i francuski jezik. Katalog je štampan u tiražu od 1000 komada.

Pored toga, postavljeni su i putokazi koji pokazuju pravac i udaljenost od seoskih domaćinstava. Putokazi će biti korisna i praktična reklama koja će usmeravati turiste da lakše nađu seosko domaćinstvo. Putokazi su postavljeni na tri atraktivne i prometne lokacije, i to:

- na prostoru između dva mosta – u blizini info centra, gdje se nalazi raskrsnica između glavnog magistralnog puta i regionalnog puta ka Žabljaku;
- u centru grada – u neposrednoj blizini zgrade turističke organizacije i
- na raskrsnici u blizini centra grada – na putu ka planini Bjelasici.

- **Ski centar “Žarski”**

Ono što posebno moramo istaći jeste projekat izgradnje Ski centra, koja prethodnih mjeseci, uprkos aktuelnoj situaciji u svijetu dobija svoj epilog kroz izgradnju prvenstveno putne infrastrukture, ali početka radova na izgradnji šestosjedne isklopive žičare „Z4“ i staza na skijalištu „Žarski“ ukupne dužine 9,5 km, kao i aktivnosti na početku izgradnje bazne stanice i restorana itd. Vođeni činjenicom da će ski turizam biti jedna od vodećih grana ukupnog ekonomskog razvoja naše zajednice, i u toku ove godine pratili smo aktivnosti i radili na promociji istih.

- **Kreiranje tematskih staza u okviru projekta „Tematsko putovanje koridorom kulturne i prirodne baštine od Srbije do Crne Gore – CREATIVE TWINNING”**

U Kraljevu je od 15. do 17. marta predstavljen projekat "Tematsko putovanje koridorom kulturne i prirodne baštine Srbije i Crne Gore - Creative Twinning", kome je prisustovala predstavnica Turističke organizacije Mojkovac. Uvodna konferencija održana je 15. marta 2022. godine, a obuke, čije su teme bile usaglašane sa sadržajem projekta kako bi učesnici mogli da dobiju najbolja znanja za budući rad sa rezultatima projekta, su održane 16. i 17. marta.

Cilj ove konferencije je bio da se učesnici projekta upoznaju sa tematskim stazama koje u Crnoj Gori obuhvataju teritorije tri nacionalna parka (Durmitor, Biogradska gora i Prokletije). Sa zadovoljstvom želimo istaći činjenicu da dvije od ukupno četiri tematske staze prolaze kroz mojkovачku opštinu:

1. Legende i priče Srednjovjekovnog grada Brskovo;
2. Kanjon rijeke Tare - priče o ljudima i rijeci.

U Mojkovcu su postavljene kvalitetene turističke info – table, i to ka Srednjovjekovnom gradu Brskovu i u Kanjonu rijeke Tare, kao i pored Info centra. Pružali smo kontinuiranu podršku na pripremama pomenutih tabli. Osim toga, dobili smo i promotivni materijal. Projekat finansira Evropska unija kroz IPA Program prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora 2014-2020.

- **Studijska posjeta novinara iz Poljske Crnoj Gori**

U okviru studijske posjete novinara iz Poljske Crnoj Gori, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore je u saradnji sa Turističkom organizacijom Mojkovac organizovala posjetu Mojkovcu. Riječ je o predstavnicima poznatih novina: Gazeta.pl, WP.pl, Rynek Turystyczny & Magazyn Świat, Wiadomości-Turystyczne Magazyn, wakacje.pl, Wasza Turystyka, NowaTurystyka.pl i Interia.pl, koji su se tokom petodnevnog programa upoznali sa raznolikom ponudom Crne Gore. Pored autentičnih predjela, svježeg i čistog vazduha i gastronomskih specijaliteta Mojkovca, grupa novinara iz Poljske oprobala se i u raftingu na Tari koji je organizovala Turistička organizacija Mojkovac u saradnji sa turističkom agencijom Montengro extreme.

- **Učešće na Javnim pozivima raspisanih kod Ministarstva ekonomskog razvoja**

Na osnovu Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2022. godinu, Javnog poziva za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2022. godinu Mjera IV – Razvoj inovativnih turističkih proizvoda i usluga koji obogaćuju turističku ponudu Crne Gore uvođenjem novih proizvoda, usluga i sadržaja u ruralnom, kulturnom, zdravstvenom, sportskom i drugim vidovima turizma. Ministarstvo ekonomskog razvoja podržalo je projekat Turističke organizacije Mojkovac “Kuća suvenira” sredstvima u iznosu od 4.000,00 eura.

U toku 2022. iskoristili smo i uložili sredstva dobijena prošlogodišnjim Programom podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2021. godinu, Javnog poziva za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma 2021. godinu *Mjera II – Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima* za projekat “Seoskim džadama” u iznosu od 2.500,00 eura.

- **Usklađivanje Statuta Turističke organizacije Mojkovac sa Zakonom**

U cilju usaglašavanja sa Zakonom o turističkim organizacijama, u prvoj polovini 2021. godine počeli sa usklađivanjem internih akata, konkretno Statuta, sa navedenim zakonom. Predložena izmjena i dopuna Statuta Turističke organizacije Mojkovac omogućava ostvarivanje poslova na unapređenju i razvoju turizma, obezbijedivanje uspješnog obavljanja poslova, kao i realizaciju planova razvoja u Turističkoj organizaciji Mojkovac. Statut mora biti u saglasnosti sa Zakonom i

drugim Propisima. Nakon odrađenih procedura, Izmjene i dopune Statuta Turističke organizacije Mojkovac dostavljene su Skupštini Opštine Mojkovac radi stavljanja istog u dalju skupštinsku proceduru, a na Statut je od strane Skupštine opštine Mojkovac data saglasnost na sjednici održanoj 25. jula 2022. godine.

- **Informisanje i podrška**

U 2022. godini pružale su se sve neophodne informacije turistima, kao što su informacije o vrsti smještajnih i ugostiteljskih objekata, cijenama smještaja, uslugama i proizvodima koji se u njima mogu dobiti, zatim informacija o saobraćaju, kulturnim, sportskim i zabavnim sadržajima i manifestacijama. Svim zainteresovanim građanima za bavljenje turizmom pružili smo podršku, neophodnu pomoć i sve informacije. Interesovanje je naročito veliko bilo za registraciju seoskog domaćinstva, pa smo pružali pomoć u postupku registracije i u popunjavanju propisanih obrazaca. Pružali smo informacije i pomagali smo učenicima, studentima i drugim licima za potrebe vaspitno-obrazovnog i naučno-istraživačkih radova u oblasti turizma.

- **Ostale aktivnosti u 2022. godini bile su:**

Posjeta Višegradu - Na poziv direktora Turističke organizacije Višegrad, delegacija Turističke organizacije Mojkovac i Opštine Mojkovac posjetila je, u julu, Višegrad i manifestaciju "Višegradska regata 2022." Tom prilikom smo razmijenili mišljenja i iskustva i dogovorili se da u narednom periodu potpišemo memorandum o saradnji između naših turističkih organizacija i opština.

Posjeta Sarajevu - V.d. direktora Turističke organizacije Mojkovac Radonja Vuković prisustvovao je konferenciji na temu "Razvoj ruralnog turizma na planinskim destinacijama – Prezentacija novih turističkih proizvoda" koja je održana u Sarajevu u julu. Konferencija je bila dio projekta "Ruralni turizam na planinskim destinacijama", koji finansira Evropska unija u okviru Programa prekogranične saradnje Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Projekat implementira Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo, u saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije. Inače, opština Mojkovac je dio projekta i nekoliko seoskih domaćinstva je podržano kroz isti.

Markacija staza - Kako je uređenje i obilježavanje planinarskih staza najplemenitiji rad u planinarstvu, sa iskusnim planinarom Mićom Sošićem, iz PSK "Dušan Bulatović- Džambas", procijenili smo uređenost i markaciju planinarskih i pješačkih staza u dijelu Zabojskog jezera. Svjesni koliko je turistima važno da njihovo kretanje bude po dobro uređenim i, crveno-bijelim krugovima, obilježenim planinarskim stazama, stare tačke smo osvježili i dodali nekoliko novih.

Postavljanje bilborda - Produženje turističke sezone u Mojkovcu jedan je od naših vodećih prioriteta i izazova. Od Podgorice do primorja, duž magistralnog puta, postavljeno je, krajem

ljeta, 5 bilborda pod sloganom "Uživaj u Mojkovcu". Takođe su, u sklopu promotivnih aktivnosti manifestacije "Mojkovac fest", u Podgorici bila postavljena dva bilborda.

Akcija čišćenja "Crnih poda" - Turistička organizacija Mojkovac je u saradnji sa DOO "Komunalne usluge-Gradac" Mojkovac, a na inicijativu Koalicije za održivi razvoj u maju organizovala akciju čišćenja na teritoriji opštine Mojkovac, pod sloganom "Da zablista Crna Gora". Za lokaciju akcije smo izabrali prašumu Crna Poda. U akciji smo, zajedno sa DOO Komunalne usluge "Gradac" Mojkovac, KOR-om i brojnim sugrađankama i sugrađanima koji su se odazvali pozivu, uspjeli da očistimo veliku količinu smeća iz prašume Crna Poda.

Obilježavanje Dana planete Zemlje - 22. aprila na Dan obilježavanja planete Zemlje organizovana je akcija pošumljavanja kulturno-rekreativnog centra "Šuškovina" u Podbišću. Turistička organizacija Mojkovac je ovaj praznik obilježila sa mališanima i vaspitačicama iz JPU "Jevrosima Jevra Rabrenovića" i sa NVO "Terra Nostra" na prostoru kulturno-rekreativnog centra "Šuškovina" u Podbišću.

Obilježavanje Dana ekološke države - 20. septembra smo sa najmlađim drugarima iz JPU "Jevrosima Jevra Rabrenović" obilježili državni praznik - Dan ekološke države, dan kada je 20. septembra 1991. godine na sjednici republičkog parlamenta, koja je održana na Žabljaku, usvojena Deklaracija o ekološkoj državi Crnoj Gori. Jedan od najboljih načina da djeca uče o životnoj sredini jeste da je dožive i iskuse. Ekološka svijest budi se od najranijeg detinjstva, a najbolji način je da ih uključimo u svakodnevne aktivnosti. Tom prilikom smo zajedno posjetili obalu rijeke Tare i uz igru razgovarali o prirodi.

Obilježen Svjetski dan turizma - Povodom obilježavanja Svjetskog dana turizma, 27. septembra čija je ovogodišnja tema bila "Rethinking Tourism", predstavnici Turističke organizacije Mojkovac posjetili su JU SMŠ "Vuksan Đukić", smjer Turistički tehničar. Učenicima smo održali predavanje na temu Svjetskog dana turizma i ukazali im na značaj obilježavanja ovog datuma, koji predstavlja jedinstvenu šansu da dok traje oporavak sektora turizma svi razmislimo o tome kako se bavimo turizmom, s ciljem da ostvarimo viziju za održiviji, inkluzivniji i otporniji sektor. Učenici su prezentovali svoje radove, kao i fotografije, a mi smo, simboličnim poklonom, nagradili tri najbolje.

Podrška manifestaciji "47. Mojkovačka filmska jesen" - U sklopu festivalskih svečanosti i u čast 47. Mojkovačke filmske jeseni, u oktobru su na gradskom trgu Opština Mojkovac i Turistička organizacija organizovale svirku Aleksandre i Boba uz besplatno kuvano vino i čaj i kolačiće. Takođe, Turistička organizacija Mojkovac bila je domaćin drugog festivalskog dana, a tom prilikom glumačka ekipa posjetila je lokalitet Srednjovjekovno Brskovo i Mrki Krš. Za promotivne aktivnosti festivala, Turistička organizacija je besplatno ustupila bilborde.

Akcija "Bijeli dan" - Učenici Osnovne škole "Milovan Rakočević" iz Lepenca u februaru su sa direktorom i nastavnicima posjetili Ski centru Kolašin 1600. Posjetu su organizovala Skijališta Crne Gore u saradnji sa Turističkom organizacijom Mojkovac u okviru akcije "Bijeli dan". Skijališta Crne Gore obezbjedila su opremu i korišćenje pokretne trake besplatno, a Turistička organizacija Mojkovac obezbijedila je prevoz do ski centra i nazad. Istu posjetu organizovali smo i za vaspitače i djecu iz JPU "Jevrosima Jevra Rabrenović".

Akcioni dan - Turistička organizacija Mojkovac je sa Unijom srednjoškolaca Crne Gore učestvovala u projektu "Akcioni dan". Projekat „Akcioni dan“ već od 1968. godine sprovodi se u zemljama Zapadne i Sjeverne Evrope, a poznat je pod imenom "Social Day". Projekat podrazumijeva da tokom jednog dana srednjoškolci širom zemlje dobiju priliku da određeni vremenski period i u skladu sa svojim obrazovnim profilima obavljaju poslove kod različitih poslodavaca. Za posao koji obavlja kod određenog poslodavca tokom Akcionog dana, svaki srednjoškolac/ka dobija dnevnicu u iznosu od deset eura, a sve prikupljene dnevnicе se uključuju u poseban fond usmjeren na finansiranje projekata srednjoškolskih učeničkih parlamenata Crne Gore. Ovom prilikom angažovali smo dva srednoškolca.

Posjeta Prošćenskim planinama grupe roditelja i djece iz Srbije - U saradnji sa Markom Nikolićem iz Saveza ekstremnih sportova Srbije, a uz posredstvo Turističke organizacije Mojkovac, naši prijatelji iz planinarskog doma "Prošćenske planine", ugostili su, u oktobru, grupu roditelja i djece iz Srbije.

Dodjela nagrada najboljima u seoskom turizmu i sajam domaćih proizvoda - Direktor Turističke organizacije Mojkovac sa saradnicima prisustvovao je dodjeli nagrada najboljima u seoskom turizmu i sajmu domaćih proizvoda koji je organizovalo Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma u Kolašinu. Naši sugrađanini su dobili priznanja i novčane nagrade, i to Radoje Ćorić – seosko domaćinstvo Eco village Ćorić dobio je zahvalnicu za doprinos razvoju ruralnog turizma, a Dajana Janketić – seosko domaćinstvo Kamp Janketić dobila je treće mjesto u kategoriji najbolja mlada seoska domaćica. Tokom događaja na trgu je organizovan i mini sajam na kome su izloženi domaći proizvodi seoskih domaćinstava iz cijele Crne Gore, a Turistička organizacija Mojkovac predstavila je mojkovacke proizvode i suvenire.

Organizacija Mobe za čišćenje Sinjajevine - Turistička organizacija je u septembru zajedno sa Opštinom Mojkovac, Komunalnim preduzećem Gradac, Službom zaštite i spasavanje i građanskom inicijativnom "Sačuvajmo Sinjajevinu" učestvovala u organizaciji Mobe za čišćenje Sinjajevine, na potezu od Klisure do katuna Okrugljak. Ova akcija je ujedno predstavljala i pridruživanje akcijama čišćenja koje organizuje Zero Waste Montenegro, a u okviru kojih se organizuju akcije širom Crne Gore.

Aktivnosti na projektu "DUE MARI – Next Generation Tourism Development" - Ministarstvo ekonomskog razvoja je jedan od partnera na projektu "DUE MARI – Next

Generation Tourism Development”, pod okriljem IPA INTERREG CBC Italija – Albanija – Crna Gora. Glavna aktivnost na projektu je izrada zajedničke online platforme partnerskih zemalja na kojoj će biti kreirana virtuelna turistička ruta. Pod rutom se podrazumijeva mapiranje najmanje 250 lokacija kulturnih i prirodnih dobara na teritoriji Crne Gore, i to u formatu 360 VR, ali i sa fotografijama V2D/3D formatu i tekstom o lokalitetima. Cilj platforme je, kroz virtuelnu prezentaciju lokaliteta, promovisati Crnu Goru kao turističku destinaciju, ali i unaprijediti njenu ponudu. MER je kroz pomenuti projekat obezbijedio sredstva za postavljanje turističke signalizacije na jednom broju lokaliteta u opštini Mojkovac, a to su: Prašuma Crna Poda, Zabojsko jezero i Manastir Dobrilovina.

Posredovanje između NTO - turoperatora – lokalne turističke privrede - U saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore posredovali smo u organizaciji studijskih posjeta za turooperatore i B2B sastanaka za predviđene ciljne grupe, te smo blagovremeno upućivali pozive i sve neophodne informacije privrednicima iz Mojkovca.

Posjeta JU Dnevnom centru “Mojkovac” i dogovorena saradnja - Direktor Turističke organizacije Mojkovac sa saradnicima posjetio je JU Dnevni centar “Mojkovac” i tom prilikom korisnicima usluga uručio je novogodišnje paketiće kao i raznovrsan materijal za likovne radionice u Dnevnom centru. Sa direktoricom je dogovorana dalja saradnja i zajedničke aktivnosti.

Novogodišnje ukrašavanje grada - U saradnji sa Opštinom Mojkovac i Komunalnim preduzećem “Gradac” u decembru smo aktivno učestvovali u akciji kićenja i ukrašavanja grada.

Produžena saradnja sa DOO Skijališta Crne Gore - Produžena je saradnja sa DOO Skijališta Crne Gore o davanju na korištenje i upravljanje ugostiteljskog objekta Caffè bar-a “Stari most”, a zakupac se obavezao na dalju adaptaciju objekta tj. da instalira abijentalno prilagođenu nadstrešnicu.

Prezentacija u Gusinju - Za vrijeme trke Sky Race Prokletije, predstavnici Turističke organizacije Mojkovac su na izložbenom štandu prezentovali Mojkovac i Sky Race Sinjajevina, svim učesnicima i posjetiocima.

Ram za fotografisanje na Mučnici sa pogledom na Mojkovac – u saradnji sa Quad tour Mojkovac oplemenili smo vrh Mučnice na Bjelasici. Postavljen je ram za fotografisanje, a u cilju valorizacije ovog mjesta, čime se stvara dodatni stimulans za posjete kako turista, tako i lokalnog stanovništva.

Podrška projekima – Pružili smo podršku sledećim projektima:

Projektu “Unapređenje ribolovnog turizma i fly fishinga na rijeci Tara” Fly fishing kluba Tara uputili smo pismo podrške, a isti je podržan je od strane MERT-a. U okviru projekta realizovane su aktivnosti na uređenju priobalja Tare sa pristupnim tačkama za fly fishing, postavljeni vidikovci sa pratećim mobilijarom, postavljanje nedostajuće info table i neophodna signalizacija.

Projektu “Mrki krš” PSK “Džambas” uputili smo pismo podrške i tehničku pomoć, a isti je podržan od stane MERT-a. U okviru projekta, uređen je lokalitet Mrki krš, uređen prilaz, postavljena pećurka za odmor, i odrađene informativno-turističke table o legendama vezanim za ovo područje,

Na istom pozivu pružili smo pisma podrške za projekat “Wild Beauty Express” g. Baderu i potpisali memorandum o saradnji sa turističkom agencijom North Tour Montenegro na projektu “Unapređenje inovativne turističke ponude oživljavanjem duha stare Jugoslavije kroz valorizaciju u turizmu”, koji su takođe dobili podršku MERT-a.

Pismo podrške NVO “Udruženje za kreativno djelovanje mladih Vesna” prilikom apliciranja za projekat Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Bakanu 2 Reload 2 za projekat “Mladi kao čuvari kulturnog nasleđa” koji se odnosi na povećanje dostupnosti kulturnih sadržaja kroz štampanje brošura i snimanje filma. Navedeni projekat je dobio sredstva za ovu namjenu.

Pismo podrške NVO “Udruženje građana Polja” prilikom apliciranja za projekat Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Bakanu 2 Reload 2, a koji se odnosi uređenje četiri izvorišta u Donjim Poljima i planinarske staze od zaseoka Vodenica do Planinarskog doma Ckara.

Pismo podrške NVO “Studio Solaris” Mojkovac za projekat Internacionalni festival teatra mladih “MoFest” Mojkovac, kao i podrška za pozorišni komad “Livada puna tame” koja je učestvovala na Festivalu dramskih amatera u Bijelom Polju i osvojila brojna priznanja.

Partnerstvo na projektu “Stari kameni most na Tari – zagrljaj kamena i rijeke” na Konkursu za dodjelu sredstava za projekte Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara Crne Gore u 2022. godini kod Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za koji je aplicirala Opština Mojkovac.

Potpisan Memorandum o saradnji sa NVO Udruženje hendikepiranih “Srce” u cilju saradnje na realizaciji razvijanja projekta “Socijalno preduzetništvo” i korišćenje suvenira koje izrađuju osobe sa invaliditetom za potrebe Turističke organizacije Mojkovac.

Potpisan Memorandum o saradnji sa Udruženjem za kreativno djelovanje “Vesna” za saradnju na relizaciji projekta “Mladi kao čuvari kulturnog nasleđa Mojkovca”.

Podrška NU “Moć znanja” za vodič “Čudesna Crna Gora”.

Obavljanje profesionalne prakse učenika JUSMŠ “Vuksan Đukić” - Za učenike drugog, trećeg i četvrtog razreda smjera Turistički tehničar je obezbijedena relizacija profesionalne prakse u toku ljetnjih mjeseci, u skladu sa programom.

Prijava na dostupne programe za zapošljavanje - program “Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem” – dva lica su dobila priliku da se stručno osposobljavaju u Turističkoj organizaciji Mojkovac. Sa korisnicima, u skladu sa članom 8 Zakona o stručnom

osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem Turistička organizacija Mojkovac kao poslodavac zaključio je ugovor o stručnom osposobljavanju 15. januara 2023. godine, na period od 9 mjeseci i prijava na Realizaciju Javnog rada kod ZZZCG – Jedno lice angažovano je u okviru ovog programa, na period od dva mjeseca, na radnom mjestu "Saradnik u turizmu".

4.1. Učešće Turističke organizacije Mojkovac na radionicama i seminarima

U toku 2022. godine Turistička organizacija uzela je učešće na sledećim sastancima, webinarima, seminarima, online radionicama, forumima i treninzima:

- Sastanak u organizaciji Nacionalne turističke organizacije sa svim direktorima lokalnih turističkih organizacija kome je prisustvovao Ministar ekonomskog razvoja i turizma i direktorica NTO CG Ana Tripković Marković;

- Povodom obilježavanja Svjetskog dana turizma, čija je ovogodišnja tema bila „Rethinking Tourism“, Crnogorski kongresni biro u okviru Nacionalne turističke organizacije Crne Gore organizovao je u septembru ove godine, prezentaciju i radionicu koju je vodila ekspertica iz oblasti MICE turizma Mariska Kastelo. Radionici su prisustvovale dvije saradnice iz Turističke organizacije Mojkovac. Radionica, koja će se održala na engleskom jeziku hotelu Splendid u Budvi, sastojala se iz dva dijela: 1. Prezentacije na temu "B2B influencer marketinga" (šta je B2B influencer marketing, kako postaviti uspješnu kampanju, kako pronaći odgovarajućeg MICE eksperta, koji su primjeri dobre prakse); 2. Interaktivnog dijela koji na praktičan način omogućava prepoznavanje digitalne marketinške aktivnosti koja se može primijeniti za dostizanje ciljeva i mogućnosti korišćenja B2B influencer marketinga u okviru organizacije;

- Obuka iz oblasti digitalnog marketinga od strane profesionalnog predavača u organizaciji Nacionalne turističke organizacije Mojkovac u trajanju od tri dana. Teme obuke su bile: Facebook, Twitter, LinkedIn, Google Ads, Video kampanje (YouTube reklame), Google My Business platform, SEO faktori, Google Search Console platform itd;

- Učešće na regionalnim konferencijama o potencijalima za razvoj ruralnog turizma na temu "Razvoj ruralnog turizma na planinskim destinacijama – Prezentacija novih turističkih proizvoda" koje su održane u Sarajevu i na Žablaku u julu. Konferencija je bila dio projekta "Ruralni turizam na planinskim destinacijama", koji finansira Evropska unija u okviru Programa prekogranične saradnje Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

- Sastanak odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje na temu: "Izazovi – turistička sezona 2022. godine" održan u septembru u Kolašinu, a istoj su prisustvovali Dragan Krapović, predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, Goran Đurović, ministar ekonomskog razvoja i turizma i Ana Tripković Marković, direktorica NTO

- Obuka službenika Turističke organizacije Mojkovac za korišćenje Primattech sistema;
- Nacionalna turistička organizacija Crne Gore organizovala je završnu konferenciju u okviru IPA projekta "Katunski putevi Crne Gore i Bosne i Hercegovine". Tim povodom, direktor je prisustvovao ovom događaju;
- U Kolašinu je održana Konferencija o ruralnom turizmu u Crnoj Gori u okviru projekta "Razvoj kapaciteta i razmjena znanja za podršku lokalnom sistemu proizvodnje hrane i pristupa tržištu za aktere kratkog/lokalnog lanca vrijednosti u Crnoj Gori" koju realizuje Organizacija za hranu i poljoprivredu (FAO) uz finansijsku podršku Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (EBRD), a u saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije. Događaju je prisustvovao direktor;
- Učešće na konferenciji za razvoj seoskog turizma u Crnoj Gori održanoj u Podgorici - Turistička organizacija uzela je učešće na konferenciji. Klaus Enrich, generalni sekretar Ruraltour - Evropske federacije za ruralni turizam predstavio je primjere najbolje prakse sa preporukama za poboljšanje. U toku je izrada Programa razvoja ruralnog turizma 2023-2025. godine. Turistička organizacija Mojkovac je spremna za saradnju sa svim zainteresovanim licima, domaćinima i ugostiteljima koji se žele baviti ovim vidom turizma, a sve u cilju dugoročnog doprinosa opštem društvenom razvoju lokalne zajednice;
- Učešće na "Konferenciji sa predstavnicima Evropske federacije za ruralni turizam – Rural Tour"- Konferencija je bila sastavni dio godišnje Skupštine Evropske federacije za ruralni turizam. Konferencija je organizovana u cilju razmjene znanja i iskustava u oblasti razvoja seoskog turizma u Crnoj Gori;
- Učešće na seminaru Elektronska fiskalizacija kod izdavaoca smještaja, koji je organizovan u Kolašinu. Seminar je bio način da se izdavaoci privatnog smještaja i pružaoci usluga u seoskom domaćinstvu upoznaju sa procedurama i obavezama u vezi e-fiskalizacije.
- Prisustvo na prezentaciji o rehabilitaciji Biogradskog jezera u organizaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore;
- Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore, NVO Discover Serbia iz Priboja i Studentska organizacija Saobraćajnog fakulteta iz Beograda, u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA II) - Program prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora 2014-2020 realizuju projekat CULT Bike Route. Cilj projekta je unaprijeđenje kapaciteta za istraživanje turističkih potencijala putem uspostavljanja biciklističke rute koja će istovremeno promovisati i otkriti nerazvijeno kulturno i prirodno nasljeđe područja obuhvaćenog programom, privući lokalne ali i korisnike međunarodnih EuroVelo ruta koje prolaze Balkanom i uticati na ekonomski razvoj gravitacionog područja duž biciklističke rute. Zadatak predmetnog projekta je

uspostavljanje biciklističke rute koja će biti dugačka više stotina kilometara i koja će proći kroz 12 opština u prekograničnom regionu. Opštine obuhvaćene projektom iz Srbije su: Ivanjica, Raška, Novi Pazar, Tutin, Nova Varoš, Priboj, a iz Crne Gore: Rožaje, Berane, Kolašin, Pljevlja, Bijelo Polje i Mojkovac. Duž rute je planirano uspostavljanje 'mountain bike sharing'-a i sistema potencijalnih smještajnih kapaciteta za cikloturiste. U odnosu na navedeno, a u cilju adekvatne implementacije projekta koji će biti od koristi prije svega za lokalne zajednice, na predlog projektnog tima u januaru smo organizovali sastanak kojem su prisustvovali predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Opštine Mojkovac i Turističke organizacije Mojkovac. Sastanak je bio prilika da se upoznamo sa ciljevima projekta i da razmijenimo informacije i mišljenja vezano za njegovu implementaciju;

- Online sastanci u organizaciji Privredne komore Crne Gore;

- Učešće na online Sjednicama Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva;

- Vodeća međunarodna berza u turističkoj industriji, ITB Berlin Convention uslijed pogoršane epidemiološke situacije i u 2022. g. postavila je svoj fokus na digitalna dešavanja. Shodno tome iskoristili smo mogućnost prijave za virtuelni kongres u martu putem web stranice: <https://www.itb.com/en>. Tom prilikom smo pratili međunarodne vrhunske govornike i turističke stručnjake, koji se bave najrelevantnijim temama globalne turističke industrije;

- Online sastanak Round Table on "National Parks in the Adriatic Ionian region as a driver of sustainable development" u organizaciji Slovenije;

- Javna rasprava povodom donošenja Plana upravljanja za nacionalne parkove – NPBG;

- Web radionica na temu "The contribution of innovative and creative tourism to support sustainable local development". Radionica je organizovana pod okriljem Dunavske strategije – Prioritetna oblast Turizam i kultura - u okviru koje je Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma pridruženi partner;

- Učešće na pres konferenciji povodom Državnog ekipnog i pojedinačnog Prvenstva Crne Gore u disciplini mušičarenje (Fly Fishing) u Nacionalnom parku Biogradska gora;

- Online sastanak u organizaciji Interreg Danube Transnational Programme na temu The contribution of innovative and creative tourism to support sustainable local development;

- Učešće na sjednici Socio ekonomskog savjeta NP Biogradska gora;

-Učešće na konferenciji Povećanje zaposlenosti u Kolašinu i Mojkovcu kroz obuku na random mjestu i otvaranje radnih mjesta.

5. Ostvarena saradnja u 2022. godini

U 2022. godini imali smo dobru i uspješnu saradnju sa:

- Opštinom Mojkovac;
- Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i sa drugim resornim ministarstvima;
- Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore;
- Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije;
- Lokalnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori;
- Nacionalnim parkovima „Biogradska gora“ i „Durmitor“;
- Privrednom komorom Crne Gore;
- Skijalištima Crne Gore;
- Udruženim seoskim domaćinstvima Crne Gore;
- svim subjektima turističke privrede opštine Mojkovac;
- lokalnim planinarskim i ski klubovima, rafting, paraglajding, ribolovnim i drugim sportskim i sličnim klubovima, kao i turističkim agencijama;
- Centrom za kulturu “Nenad Rakočević”;
- Javnim komunalnim preduzećem “Gradac – Mojkovac”
- Kulturno umjetničkim društvom “Vesna”;
- Skyruning asocijacijom Srbije i Crne Gore;
- ZZZCG kroz lokalni javni rad i program stručnog osposobljavanja;
- Ambasadama i predstavništvima Crne Gore;
- JU Srednjom školom „Vuksan Đukić“ iz Mojkovca u cilju edukacije učenika turističkog smjera;
- ostalim vaspitno-edukativnim ustanovama (Predškolskom ustanovom i osnovnim školama) u opštini Mojkovac u cilju realizovanja zajedničkih projekata;
- Udruženjem ekonomista i poslodavaca iz Mojkovca;
- NVO sektorom, koji u svom programu imaju turistički razvoj i zaštitu životne sredine;
- Zajednicom Opština;
- medijima.

6. Smještajni kapaciteti i turistički promet u 2022. godini

Na teritoriji opštine Mojkovac posluje 72 smještajna objekta sa sledećom klasifikacijom:

Vrsta ugosteljskog objekta za smještaj	Broj smještajnih objekata	Broj ležajeva
Hoteli	4	132
Moteli	3	92
Sesoka domaćinstva	37	255
Privatni smještaj	13	131
Planinarski domovi	3	100
Smještajni objekti u procesu registracije	12	67
UKUPAN BROJ	72	777

Prema našoj evidenciji u toku 2022. godine, u Mojkovcu je ostvaren broj od 3034 dolazaka i 6067 ostvarenih noćenja. U poređenju sa 2021. kada je broj dolazaka bio 2308, a broj noćenja 5562, index turističkog prometa je uvećan, pa je ove godine oko 30% više dolazaka i 10% više ostvarenih noćenja. Mojkovac je zabilježio značajan broj posjeta, tako da smo s obzirom na situaciju u svijetu, zadovoljni ostvarenim. U nastavku su statistički pokazatelji za navedene podatke.

Dolasci turista i ostvarena noćenja u opštini Mojkovac*		
Vrsta smještaja	Dolasci turista	Ostvarena noćenja
Kolektivni smještaj (hoteli i slični smještajni kapaciteti)	832	2255
Privatni smještaj	2202	3812
Ukupno	3034	6067

Tabela 1: Dolasci turista i ostvarena noćenja u opštini Mojkovac u 2022. godini

*Ovi podaci se odnose na period od 01.01. do 01.12.2022. Podatke smo dobili na osnovu uplaćene boravišne takse.

Dolasci i ostvarena noćenja stranih turista u opštini*

Naziv zemlje pripadnosti	Dolasci turista u opštini	Ostvarena noćenja u opštini	Prosj. dužina boravka u danima	STRUKTURA U %		INDEX-I	
				Turisti	Noćenja	Turisti	Noćenja
EVROPA	2.071	3.547	1,71	94.051	93.048	241,37	168,74
Albanija	1	1	1	0.046	0.026	100	100
Austrija	51	69	1,35	2.316	1.81	566,67	345
Belgija	113	201	1,78	5.162	5.322	198,25	191,43
Bjelorusija	3	3	1	0.137	0.079	75	50
Bosna i Hercegovina	15	36	2,4	0.685	0.953	107,14	39,56
Bugarska	14	14	1	0.64	0.371	1.400,00	46,66
Češka	49	68	1,39	2.238	1.8	245	212,5
Danska	8	22	2,75	0.365	0.582	133,33	73,33
Estonija	11	12	1,09	0.503	0.318	137,5	25
Finska	-	-	-	-	-	0	0
Francuska	277	457	1,65	12.654	12.1	157,39	151,83
Grčka	2	2	1	0.091	0.053	200	200
Holandija	269	420	1,56	12.289	11.12	1.582,35	1.500,00
Hrvatska	12	48	4	0.548	1.271	600	1.600,00
Irska	4	7	1,75	0.183	0.185	133,33	116,66
Island	-	-	-	-	-	-	-
Italija	62	98	1,58	2.816	2.57	476,92	426,09
Kipar	-	-	-	-	-	-	-
Kosovo	-	-	-	-	-	0	0
Letonija	14	16	1,14	0.64	0.424	1.400,00	1.600,00
Litvanija	10	18	1,8	0.457	0.477	500	900

Luksemburg	1	1	1	0.046	0.026	50	50
Mađarska	73	180	2,46	3.315	4.721	178,05	333,33
Malta	-	-	-	-	-	-	-
Makedonija	8	20	2,5	0.36	0.52	266,67	333,33
Norveška	2	2	1	0.091	0.053	100	100
Njemačka	537	791	1,47	24.532	20.943	511,43	335,17
Poljska	100	148	1,48	4.568	3.918	333,33	344,19
Portugal	6	6	1	0.274	0.159	300	75
Rumunija	33	77	2,33	1.508	2.039	165	296,15
Rusija	49	232	4,73	2.22	6,09	111,36	220,95
Slovačka	18	22	1,22	0.822	0.582	1.800,00	1.100,00
Slovenija	33	35	1,06	1.508	0.927	471,43	109,37
Srbija	90	144	1,6	4.09	3.78	89,11	26,82
Španija	50	83	1,66	2.284	2.198	172,41	251,51
Švajcarska i Lithenštajn	47	50	1,06	2.147	1.324	188	53,19
Švedska	4	4	1	0.183	0.106	400	400
Turska	7	36	5,14	0.32	0.953	100	450
Ukrajina	26	106	4,08	1.188	2.806	34,67	86,18
Velika Britanija	71	117	1,65	3.243	3.098	443,75	354,54
Ostale evropske zemlje	1	1	1	0.046	0.026	14,28	4,16
VANEVROPSKE ZEMLJE	131	265	2,02	5.984	7.016	150,57	150,57
Južna Afrika	1	2	2	0.046	0.053	50	66,66
Ostale afričke zemlje	1	5	5	0.046	0.132	100	500
Kanada	6	15	2,5	0.274	0.397	600	1.500,00
SAD	29	40	1,38	1.325	1.059	170,59	175
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	3	5	1,67	0.137	0.132	300	500

Argentina	-	-	-	-	-	-	-
Brazil	-	-	-	-	-	-	-
Čile	1	2	2	0.046	0.053	100	200
Ostale zemlje Južne i Sjeverne Amerike	1	1	1	0.046	0.026	100	33,33
Kina i Hong Kong	2	4	2	0.091	0.106	66,66	80
Japan	-	-	-	-	-	-	-
Koreja	-	-	-	-	-	-	-
Izrael	51	110	2,16	2.33	2.912	170	152,77
Indija	6	13	2,17	0.274	0.344	50	38,23
Azerbejdžan	-	-	-	-	-	-	-
Ostale azijske zemlje	18	28	1,55	0.822	0.741	94,74	90,32
Australija	12	31	2,58	0.548	0.821	1.200,00	3.100,00
Novi Zeland	2	11	5,5	0.091	0.291	200	550
Ostale zemlje Okeanije	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	2.202	3.812	1,73	100%	100%	233,02	167,34

Tabela 2: Dolasci i ostvarena noćenja stranih turista u opštini Mojkovac u 2022. godini

*Podaci su izraženi za 2022. godinu, do 01.12.2022. Podatke smo dobili na osnovu gostiju koji su prijavljeni u sistemu RB 90 i Primatex Turističke organizacije MOJKOVAC.

7. Evaluacija trenutnog stanja turističke ponude opštine Mojkovac

Mojkovac se nalazi na izuzetno povoljnom geografskom prostoru na obali rijeke Tare, između planina Bjelasice, Sinjajevine i Prošćenskih planina i na samom ulazu u dva Nacionalna parka, Biogradska Gora i Durmitor. Tri planine, Tara sa brojnim kuriozitetima, prostori nacionalnih parkova, tajanstveno srednjovjekovno Brskovo, slavna istorija na kojoj se temelje brojni običaji, folklor i tradicija predstavljaju idealnu podlogu za primjenu koncepta održivog razvoja, ne samo u ekološkom, ekonomskom i privrednom smislu već i kulturnom i socijalnom. Zbog svoje odlične pozicije na Jadranskoj magistrali, postoji veliki potencijal za dalji razvoj i stvaranje ponude za razvoj turizma.

7.1. Prednosti i šanse

Sa povoljnom klimom, Mojkovac je jedan od gradova u Crnoj Gori, koji ima mogućnost pozitivnog priliva turista tokom cijele godine. Prirodne karakteristike opštine Mojkovac su izvanredne za ljubitelje adrenalina, pa turisti mogu uživati u raznim adrenalinskim aktivnostima: planinarenje, biciklizam, rafting i kajaking Tarom, paraglajding, quad ture, fly fishing, džip safari, hodanje na krpljama, nordijsko i turno skijanje, free ride, vožnja motornim sankama...

Mojkovačka opština ima prirodne pogodnosti za razvoj zimsko-planinskog turizma. One se ogledaju u saobraćajno geografskom položaju, koji je veoma povoljan, klimatskim uslovima, kao i terenima sjeverne ekspozicije, što se, upravo koristi, pri projektovanju ski staza. U toku je izgradnja ski centra Žarski koji je udaljen 12 kilometara od grada Mojkovac. Bazno područje budućeg ski centra nalazi se na 1.650 metara nadmorske visine.

Mojkovac raspolaže značajnom turističkom infrastrukturom koja je razvijana postepeno poslednjih godina. Ona podrazumijeva raznovrsne smještajne kapacitete od manjih hotela, motela, privatnog smještaja, kampova, planinarskih domova pa do velikog broja seoskih domaćinstava. Budući da su u trendu destinacije koje nisu preplavljene turistima, te da novi trendovi na turističkom tržištu ukazuju na činjenicu da sve više turista želi da boravi u ruralnim turističkim destinacijama, u jedinstvenom prirodnom okruženju, daleko od gradske buke Mojkovac sa svojim prirodnim ljepotama i bogatom istorijskom prošlošću, predstavlja destinaciju koja može da privuče veći broj turista. Utoliko više, što su turisti počeli da posvećuju više pažnje zdravoj ishrani, boravku u prirodi i mjestima bez gužve, težeći zdravom načinu života i tražeći doživljaje koji podrazumijevaju zadovoljstvo u prirodi, tradicionalnoj kuhinji – zdravoj, domaćoj i organskoj hrani, gostoprimstvu domaćinstava, uživanje u tradiciji i očuvanim običajima, folkloru i drugim autentičnim iskustvima. Takva mjesta izazivaju sve veće interesovanje, a Mojkovac, bez sumnje, to može da ponudi. To su prepoznali i stanovnici ruralnih područja, koji su se u zadnjih nekoliko godina aktivno uključili u kreiranje ruralnog

turističkog proizvoda, te danas na prostoru opštine imamo preko 40 registrovanih sesokih domaćinstava.

Osim toga u ponudi su obilježene planinarske i biciklističke staze na Bjelasici i Sinjajevini, dok je na Prošćenskim planinama u toku obilježavanje istih. Uređena su izletišta pokraj rijeke Tare, rijeke Ravnjak, kao i na Zabojskom jezeru. U predjelima gdje je to neophodno postoji osnovna turistička signalizacija, kao i specijalizovani sadržaji koji karakterišu ponudu turističkog proizvoda.

Činjenica je da se turistička ponuda u ovom gradu konstantno poboljšava i unapređuje, ali evidentno je da ima još prostora za promjene u cilju kreiranja kvalitetnijeg turističkog proizvoda. Mojkovac ulaganjem u marketing, inovacije, boljim pozicioniranjem i različitosti ponude može iskoristiti sve resurse koje ima na raspolaganju i postati konkurentan na tržištu.

7.2. Nedostaci i izazovi

Sa druge strane, pored svih značajnih pomaka i eliminisanja prepreka, postoji i dalje još mnogo problema koji nisu savladani, a koji utiču na stvaranje kvalitetnije turističke ponude Mojkovca:

- Regionalna neuravnoteženost razvoja turizma - Razvoj turizma u Mojkovcu je u sjenci uspješnih valorizovanih cenatra, prvenstveno Kolašina i Žabljaka, pogotovo kada je riječ o zimskom turizmu. Mojkovac zasebno i dalje nije dovoljno jak i prepoznatljiv brend u odnosu na pomenute destinacije. Potrebno je pozicionirati i učiniti prepoznatljivim Mojkovac kao bazu, središte sjeverne Crne Gore i ovu geografsku odliku iskoristiti za poboljšanje turističkih proizvoda. Zbog toga ćemo ulagati kontinuirane napore u obogaćivanju i stvaranju kvalitetnog turističkog proizvoda Mojkovca.
- Visoki stepen sezonalnosti - Turistički promet je najviše skoncentrisan, za sada, u periodu od maja do oktobra, kada naši turistički poslenici uglavnom i ostvaruju prihode od turizma. Posljedice ovakvog stanja, odražavaju se na tendencije privrednika da povećaju broj kapaciteta, poboljšaju svoju ponudu, ulože sredstva u inovacije i zaposle veći broj radnika. Prevazilaženje ovog problema vidimo u otvaranju ski centra "Žarski" koji će, nesumnjivo, povećati turistički promet u zimskim mjesecima, kao i kroz afirmaciju zimskih, adrenalinskih sportova hodanje na krpljama, free ride, turno i nordijsko skijanje, vožnja motornim sankama...
- Nedovoljan broj hotelskih kapaciteta - U cilju produžavanja sezone, potrebno je otvoriti veći broj hotelskih jedinica s obzirom da u Mojkovcu i dalje preovladava privatni smještaj. Sa otvarenjem novih hotela poboljšala bi se konkurentna pozicija Mojkovca na turističkom tržištu što bi doprinijelo i povećanju inostranih turista u našem gradu. Prevazilaženje ovog problema vidimo u otvaranju hotela visoke kategorije, u neposrednoj

blizini centra grada, kao i pronalaženju načina za privlačenje investitora koji su zainteresovani za ulaganje u izgradnju hotelskih kapaciteta.

- Neregistrovani smještaj za izdavanje - U cilju porasta prijave gostiju i naplate boravišne takse, potrebno je legalizovati objekte koji nijesu registrovani za pružanje ugostiteljskih usluga. Iako je trenutno u našoj opštini mali broj takvih, Turistička organizacija Mojkovac će aktivno u saradnji sa Opštinom i nadležnim institucijama promovisati i učiniti dostupnim informacije o načinu i postupcima koje je neophodno preduzeti za legalizaciju, odnosno kategorizaciju, za sada, neprijavljenih objekata.
- Nedovoljna naplata boravišne takse - Prijava gostiju i uplata boravišne takse su teme koje su aktuelne svake turističke sezone u Mojkovcu. Susrijećemo se sa nepoštovanjem tog pravila jer vlasnici privatnog smještaja, ali i sami turisti, ne prijavljuju redovno boravak, a samim tim i ne uplaćuju boravišnu taksu. Gubici države i opštine zbog neprijavljenih turista i neplaćanja boravišne takse su ogromni i tako je već godinama. Problem sa neubiranjem prihoda od neprijavljenih turista dovodi do toga da novac umjesto u državnoj i opštinskoj kasi i dalje ostaje u džepovima izdavaoca smještaja. Smatramo da taj problem možemo riješiti sistemskim pristupom. Naša služba ostvaruje saradnju sa turističkom inspekcijom, kao i Ministarstvom unutrašnjih poslova, tačnije sektorom za opšte poslove i sektorom za strance, ali mišljenja smo da se mora povećati inspekcijski nadzor, kao i da se mora uticati na promjenu svijesti kod vlasnika smještaja o važnosti prijave gosta i plaćanja boravišne takse. Mišljenja smo da je neophodno angažovati minimum jedno lice koje će obavljati poslove turističkog inpektora i biti u konstantnoj saradnji sa Turističkom organizacijom Mojkovac.

ZAKLJUČAK

Turistička organizacija Mojkovac, od osnivanja 2007. godine, obavlja svoju djelatnost u skladu sa važećom zakonskom regulativom i sa dinamikom ostvarivanja prihoda. Shodno Zakonu o turističkim organizacijama i pored više nego skromnih finansijskih sredstava činimo sve što je u našoj moći na unapređenju opštih uslova boravka turista, kroz formiranje turističke ponude.

Nastavljamo da djelujemo u pravcu razvijanja svijesti o važnosti turizma, kao i na podsticanju razvoja turističke infrastrukture i pružanje informacija turistima. Shodno svojim mogućnostima i kapacitetima u potpunosti smo poštovali postavljene ciljeve u 2022. godini sa namjerom što boljeg vrednovanja izvornih vrijednosti područja opštine. Definisanjem i razvojem turističke ponude nastojali smo da društvene, privredne i sve efekte turizma iskoristimo kao faktor za podsticanje novih preduzetničkih inicijativa i razvoj infrastrukture koja nam je prijeko neophodna za dalji rast i razvoj Mojkovca kao turističke destinacije. Kroz kreiranje preporuka za unapređenje i razvoj postojeće turističke ponude, komuniciranja radi osmišljavanja i profilisanja dodatne ponude i podizanju njenog kvaliteta saradivali smo sa svim zainteresovanim licima, domaćinima i ugostiteljima, a sve u cilju dugoročnog doprinosa opštem društvenom razvoju lokalne zajednice.

Činjenica je da bi Mojkovac, da nije bilo virusa Covid 19 i aktuelne situacije u svijetu, ove godine bilježio značajniji rast, sigurno i rekord u kontekstu broja stranih turista. Ipak turizam je grana sa snažnim i brzim promjenama koje zahtijevaju i brzo prilagođavanje tim promjenama i djelovanje koje pred svim destinacijama pa i pred Mojkovcem postavljaju značajne izazove. U predstojećem periodu velikih izazova, svjesni smo da je dugoročno strateško planiranje od ključnog značaja za realizaciju naših aktivnosti koje će doprinijeti ukupnom ekonomskom razvoju lokalne zajednice.

Naš Izvještaj o radu pokazuje da iz godine u godinu činimo sve da Mojkovac postane destinacija idealna za savremene turiste. Nastojali smo da svojim djelovanjem i radom uključimo svakog pojedinca koji u turizmu vidi šansu za kvalitetan život i ostanak u Mojkovcu.

v.d. direktora
Radonja Vuković

Crna Gora
Opština Mojkovac
Turistička organizacija

Broj: 01/55-2023
Mojkovac, 07.02.2023. god

Turistička Organizacija Mojkovac

Finansijski izvještaj za 2022. godinu

Mojkovac, februar 2022. godine

PRIHODI

R.br.	NAZIV	PLANIRANO	REALIZOVANO	NAPOMENA
1.	Sredstva ostvarena od članskog doprinosa	7.000,00	8.920,00	Po Rješenjima odnosno po zaduženjima je 16.736,00
2.	Sredstva ostvarena naplatom boravišne takse	7.400,00	5.273,62	Nenaplaćena potraživanja biće realizovana u toku 2023. godine
3.	Donatorska sredstva i sredstva ostvarena kroz Javne pozive	12.000,00	16.600,00	Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Opština Mojkovac, Brskovo Mine, MFI Alter modus, Mikro SE, Green Dale
4.	Sredstva iz Budžeta Opštine Mojkovac	70 000,00	69.259,30	
5.	Prihod od kamate	-	0,25	
6.	Sredstva od iznajmljivanja bilborda i bicikala	2.500,00	-	
7.	Sredstva iz Glavnog Državnog trezora	-	17.042,10	Projekti kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore – Javni rad i Stručno osposobljavanje
8.	Ostali prihodi	-	-	
	UKUPNI PRIHODI	98.900,00	117.095,27	

9.	Prenešena sredstva iz prethodne godine – 2021. godine	-	1058,70	
	UKUPNO		118.153,97	

RASHODI

R.br.	NAZIV	PLANIRANO	OSTVARENO	NAPOMENA
1.	Sredstva za zarade zaposlenih u TO Mojkovac	63.900,00	67.412,46	-Bruto plate zaposlenih -Ugovori o djelu -Privremeni i povremeni poslovi
2.	Sredstva za realizaciju projekata predviđenih Programom rada TO Mojkovac za 2022. godinu	30.150,00	21.205,55	-Promo materijal i reklame -Opremanje suvenirnice i adaptacija Info Centra -Manifestacije -Izrada makete
3.	Razne usluge, ostali rashodi	-	2.109,60	- Usluge prevoza, angažovanja fotografa, izrada suvenira
4.	Materijalni troškovi	4.850,00	8.837,73	-Komunalije -Telefon -Provizija -Kancelarijski materijal -Sredstva za higijenu -Putni troškovi -Električna energija -Godišnje osiguranje radnika -Održavanje web sajta -Poštanske usluge -Sponzorstva -Razne usluge
5.	Rashodi za dva projekta kod ZZZCG	0,00	17.042,10	
	UKUPNO RASHODI	98.900,00	116.607,44	
6.	STANJE NA RAČUNU NA DAN 31.12.2022. godine		1.546,53	

	UKUPNO		118.153,97	
--	--------	--	------------	--

Direktor
Radonja Vuković

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2022 do 31.12.2022 godine

 01/55/1-2023
 09.02. 23

BROJ ISKAZA: 55341/2022

Popunjava lice	
Matični broj: 02696789	Šifra djelatnosti: 63300
Popunjava: VESNA ZINDOVIĆ	

Naziv: "TURISTIČKA ORGANIZACIJA MOJKOVAC" MOJKOVAC
Sjedište: NJEGOŠEVA BB, MOJKOVAC, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201			
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		16736	9414
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		108175	76553
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205		108175	76553
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206			
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog uskladjivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		34251	27551
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209		1500	1720
53, 54(dio) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210		30629	23256
540	c) Amortizacija	210a		2122	2575
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi (212+213)	211		84325	55666
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i licni rashodi	212		69441	40617
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213		14884	15049
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		613	3155
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		8796	7187
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		5475	4707
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog uskladjivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog uskladjivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589(dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog uskladjivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		6335	2750
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226			
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od maticnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekucih potraživanja od maticnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekucih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekucih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			
	12. Vrijednosno uskladjivanje kratkorocnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234			
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog uskladjivanja kratkorocnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog uskladjivanja kratkorocnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236			
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237			
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa maticnim i zavisnim pravnim licima	238			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240			
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241			
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		6335	2750
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		6335	2750
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245			
721	1. Tekuci porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		6335	2750
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasnicke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom/ (249-258)	259			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	260		6335	2750
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima maticnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG” broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U Mojkovicu

Dana 09.02.2023

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

VESNA ZINDOVIĆ

V. Zindović

Odgovorno lice

RADONJA VUKOVIĆ

Radonja Vuković

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan 31.12.2022 godine

01/55/1-2023

09 02

2023

BROJ ISKAZA: 55341/2022

Popunjava lice	
Matični broj: 02696789	Šifra djelatnosti: 63300
Popunjava: VESNA ZINDOVIĆ	

Naziv: "TURISTIČKA ORGANIZACIJA MOJKOVAC" MOJKOVAC
Sjedište: NJEGOŠEVA BB , MOJKOVAC, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
00	A. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		7273	9396	
01	I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003				
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005				
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008		7273	9396	
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009				
023	2. Postrojenja i oprema	010		7273	9396	
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011				
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014				
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				
	III DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROCNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016				
030, 039 (dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033 (dio), 039 (dio)	2. Dugoročni krediti matricnom i zavisnim pravnim licima	018				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
031 (dio),032 (dio),039 (dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019				
033 (dio),039 (dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031 (dio),032 (dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032 (dio),034, 035,036,039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	022				
038,039 (dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		37189	28885	
	I. ZALIHE (027 do 030)	026				
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027				
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029				
15	4. Dati avansi	030				
	II. KRATKOROCNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		35642	27826	
202,203,209(dio)	1. Potraživanja od kupaca	032		35642	27826	
200,209 (dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201,209 (dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035				
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037				
21, 22,osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038				
	III. KRATKOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039				
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkorocni finansijski plasmani	042				
24	IV. GOTOVINA NA RACUNIMA I U BLAGAJNI	043		1547	1059	
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANICENJA	045				
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		44462	38281	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		24762	18427	
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		10451	10451	
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105				
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potr.saldo rac. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109				
dugov.saldo rac. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		14311	7976	
340	1. Nerasporedeni dobitak ranijih godina	112		20469	17719	
341	2. Nerasporedeni dobitak tekuće godine	113		6335	2750	
350	3. Gubitak ranijih godina	114		12493	12493	
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I DUGOROCNE OBAVEZE (118+122)	117				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
	I. DUGOROCNA REZERVISANJA (119 do 121)	118				
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119				
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugorocna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (123+124)	122				
414, 415	1. Dugorocni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugorocne obaveze	124				
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125				
495(dio)	D. DUGOROCNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	126				
	E. KRATKOROCNA REZERVISANJA I KRATKOROCNE OBAVEZE (128+129)	127		19700	19854	
467	I KRATKOROCNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROCNE OBAVEZE (130 do 137)	129		19700	19854	
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425 (dio), 426 i 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131				
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132		20000	20000	
433, 434, 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133		0		
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkorocne obaveze (138 do 142)	137		-300	-146	
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkorocne obaveze	139		-300	-146	
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140				
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495 (dio), 496, 497 i 499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANICENJA	143				
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		44462	38281	

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U Mojkova

Dana 09.02.2023

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

VESNA ZINDOVIĆ

V. Zindović

Odgovorno lice

RAĐONJA VUKOVIĆ

Radnja Vuković

STATISTIČKI ANEKS

na dan 31.12.22 godine

01/55/1-2023
09.02.2023

BROJ ISKAZA: 55341/2022

Popunjava lice	
Matični broj: 02696789	Šifra djelatnosti: 63300
Popunjava: VESNA ZINDOVIĆ	

Naziv: "TURISTIČKA ORGANIZACIJA MOJKOVAC" MOJKOVAC
Sjedište: NJEGOŠEVA BB, MOJKOVAC, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		6	5
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003			
62	Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	004		16736	9414
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		108175	76553
650	Prihodi od zakupnina	006			
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008			
511	Troškovi materijala za izradu	009			
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		1500	1720
513	Troškovi goriva i energije	011			
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		84325	55666
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013			
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		24129	21688
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		2923	3460
533	Troškovi zakupnina	016			
534 i 535	Troškovi sajmova i troškovi reklame i propagande	017		21206	18228
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		482	923
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa	020		308	380
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			
	Analitički prikaz prihoda i izdataka vezanih za nematerijalnu imovinu				
652	Prihodi od naknada po osnovu patenata	026			
652	Prihodi po osnovu autorskih prava	027			
652	Prihod od prodaje licenci	028			
010	Ulaganje u razvoj	029			
0100	Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine	030			
0101	Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine	031			
0102	Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine	032			
0103	Ostali izdaci za razvoj	033			
0108	Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj	034			
0109	Obezvredivanje vrijednosti ulaganja u razvoj	035			
011	Koncesije, patenti, licence i slična prava	036			
0110	Koncesije	037			
0111	Patenti	038			
0112	Licence	039			
0113	Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.	040			
0114	Druga slična prava	041			
0118	Ispravka vrijednosti koncesija, patenata licenci i sličnih prava	042			
0119	Obezvredivanje koncesija, patenata licenci i sličnih prava	043			
012	Goodwill	044			
0120	Goodwill nastao po osnovu stecene (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica	045			
0121	Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu	046			
0129	Obezvredivanje goodwill-a	047			
014	Ostala nematerijalna ulaganja	048			
0140	Racunarski programi	049			
0141	Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta	050			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
0142	Ulaganja u lizing	051			
0145	Ostala nematerijalna ulaganja	052			
0148	Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	053			
0149	Obezvredjenje ostalih nematerijalnih ulaganja	054			
015	Nematerijalna ulaganja u pripremi	055			
0150	Ulaganja u razvoj u pripremi	056			
0151	Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi	057			
0155	Druga nematerijalna ulaganja u pripremi	058			
0159	Obezvredjenje nematerijalnih ulaganja u pripremi	059			
016	Avansi za nematerijalna ulaganja	060			
0160	Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj	061			
0161	Avansi za druga nematerijalna ulaganja	062			

U Mojkovce
Dana 09.02.2023

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

VESNA ZINDOVIĆ

V. Zindović

Odgovorno lice

RADONJA VUKOVIĆ

Radonja Vuković